

ÉLETTÜNK

XIV. évf. 3. szám (14. Jahrg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

1982 március

PROKOP PÉTER:

Aki nem fáradt el...

88 éves. Hiába mondogattam neki: ezt a sárgarépát ülve is darabolhatja. — Tudja, már így szoktam meg, — válaszolhatta. 90 fokra meggömbölyve jár. Rösteltem megkérdezni tőle, miért? Rouma? Elernyedtek a derékizmai? Fazekakat emelgetett? Vizesdézsákat ölelgetett? Hiába fenyegettem, ha rajtakaptam a mosogatóvájú forró gőze fölött. Súrolta, csak súrolta a kormos lábas fenekét, hogy fényesebb legyen mint új korában. Csak egyszer pihent tizenöt évvel ezelőtt. Valamit igazítottak rajta a sebészek. Azon sírdogált a kórházgyon: jaj, csak még annyi időre gyógyuljak meg, hogy vieszadolgozhassam azt a sok pénzt, amibe kerültem.

Ez a megtört csipőjű, hajnaltól estig szorgos apáca sohase a munkája miatt panaszkodott. Inkább azért, hogy mennyi tennivalója volna még, de már nem megy úgy, mint valamikor. Most előjárói bölcs akaratának engedelmeskedve, kényszer nyugalmából a konyhája sósárgó visszafelé. Hiányzik neki csőrömpölő lábainak zörejes zenéje.

*

800 orvos jött össze a világ minden végéből egy különös kongresszusra. A vita tárgya egészen szokatlan volt. Itt nem rákról, szívsebészetről, elhízás elleni küzdelemről, meglepő gyógyszerekről esett szó, hanem egy újfajta betegség ellen kongatták meg a vészharangot. Korunk kínos kórja ellen: a fáradtság cílen.

A főelőadó szerint a hozzá becsöngető 40 százaléka így panaszkodik: „Doktor úr, fáradt vagyok”. A 800 specialista egyhangúan erősítette: a fáradtság a XX. század végének civilizációs betegsége.

Hogyan? Hisz kitolódott az élethatár. 80 év a normális öregkor. Szociális juttatások. Minden mechanizált. Az árucipelésbe nem szakad meg a hordár. Három nap alatt se tenne ki akkora fát, mint amelyet gyorsan pörgő fűrészmasinával én magam el tudok tüntetni meglehetősen gyöngeségem eilénre két óra alatt. Számoló- és mosógép, jégszekrény. Csupa kényelem.

Igaz. De az élet üteme, az együttélés feszültsége, a féktelen hajsza, a még többet: a nyereszkesedés görse mégis megszülték az új kórt: a fáradtságot. Nincs időm elüldögelni a fűzfám alatt. Sajnálom az esti sétám idővesztését. Akár saját kocsimon, akár autóbuszon vergődöm át a centrumon a hivatalos iratért — idegkimerüléssel vágom az asztalra a rongyos papírdarabot. Egy délelőttbe került, aminek a bürokrácián kívül semmi értelme sincs. S ha dugóba szorulok s ezen mérgelődöm, leugorjam-e a vilamosról, mert gyalog hamarabb célba érek — elveszthetem a félnapot semmi nélkül. Bocssánnak meg kedves olvasóm, máris úgy érzem, hogy idegességemet átsugároztam s együtt sóhajtozunk:

„Igen, így van, sajnos ma ez a helyzet”. Az afrikai utazó szerint a bantu négek között nem létezik ez a szó: „fáradtság”.

Az emberi sors tervezői valamikor azt hitték, majd a gépesítés megszabadítja a teremtés koronáját. Izmai helyett a kiokoskodott vaskarok emelnek, préselnek. Idegeit megkímélik gombnyomásra működő szerszámai. Sajnos, ez a derültség tévedés volt. A villanymozdony szalonruhába öltözött vezetője, igaz nem lesz maszatos. Nem lapátol kormos szemet a gőzt készítő kazán tüze. Tényleg csak néhány kapcsolót igazít. Am az egyre sebesebben szágul-

Sík Sándor (1889—1963):

Apácák

Ahol járok a hegyoldalokon,
Körül egy különös uradalom:
A kik a rögöt kaszálják, kapálják,
Fekete-fehér fejkötős apácák.

Szentolvasóra szokott kezeik
A gözölgő trágyát egyengetik.
Nagy bakancsukon csomósan ragadnak
Göröngyei a felhígult agyagnak.

Lenn egy nővér az istállók mögött
Két-csacsi-vonta vén kordén döcög.
Másik a nyitott pajtában keresgél:
Harmincöt éve van a teheneknél.

Az iskola kertjéből nóta cseng,
A nővér körül apró nép kereng.
A főnöknő benn ül az irodában:
Levél diktál Délamerikába.

De szól az Angelus harangszava,
És elpihen írógép és kapa,
Oly messze már a hitvány földi munka:
Sietnek mind a szent officiumra.

dó mozdony útjába minden félpercben akad egy jelző, amely feszült figyelésre kárhoztatja az elegáns „vezért”.

Az éjjeli szolgálatok hosszú távon visszautatja a biológiai ritmust. Előbb érek oda, mint elindultam. Egy éjszakám kimaradt. Az ellopott nyolc órás alvásom miatt kimerülésemet a környezetváltozás nem pótolja.

S a kocsim, e bálvány, a cinkos. Igaz, mentesít másoktól, sőt magamtól is. Célt ad, amíg a volán mellett ülök. Feledtető ürességemet. Csak, ha hazaértem, ásít rám újból a céltalanság borzalma. Még figyeltem az útjeleket, meredt szemmel tapadtam az előttem haladóra, hogy megelőzzem, nem értem rá magammal törődni. Lassítok, gyorsítok, túlkölkök. Eltölt a mérge, szidom azt a marhát: hogy adhattak neki vezetői igazolványt?

Otthon: akármilyen választékosan is rendeztem be a lakásomat: csupa megszokottság minden. A mai gyerekek, ha

háza rajzol: az egy hasáb tele négyzetes „lyukakkal”. Mi tetőt, kerítést, sőt lombos fát is rajzoltunk, hogy tudatlanul is megadjuk a családi ház intimitását — „Az én házam az én váram”. Ezek a sivár geometriai formák elvesztették a fészkek jellegét. Csak tartózkodó helyek, ahol ki-be rohangál hangyamódra a nyüzsgő emberállat. Szerencsése az ökörnek, hogy nem városban lakik, nem találna haza, mert minden kapu egyforma. Mindenki rohan reggel; ugyanabban az órában tér vissza. Tizenegykor szabályosan beáll a csend. Csak a hűtőszekrények búgnak föl, a vízcsöppök zaja csörög s az á-

S míg munkájuk imába olvad át,
Már nem látom a kápolna falát,
Csak őket látom, százzszorosan őket,
Csupa kemény és fehér fejkötőket.

Milliónyi fehérítő bóbítát,
Tarka tölük a fekete világ:
Délővi hóban, alaszka hóban,
Máglyák között, vérengző Mexikóban.

A kelevények sajjó púpjait
Elsimogatják hűvös ujjai.
Hol emberésznek nincs már bejárta,
Ott megjelenik Mária és Márta.

A föld sebére ők a jó kenet.
A nagy sötétben ők fehérlenek.
Mint milliónyi öröklámpa, égnek
Dölt oltárain az emberiségnek.

És Isten, aki tíz igaz miatt
Kettétöri a büntető nyilat,
Miattuk, akik éretünk elégnak,
Kegyelmek a kárhozott nemzedéknek.

gyam melletti falban a fejem fölött rángatják a vízlehuzó kallantányt.

A gyári munkás aki egész nap ugyanazt a kézmozdulatot végzi, az utcára érve a nagy kalapáccsal társait kíváná földbe cövekelné. — Végső soron mégse a gép a szörnyeteg, hanem a kitalálója, az ember aki benne ül. Az ötven év előtti életművel megelégednénk három napi munkaidővel megszerezhetnők amire csak szükségünk van. Kezdetben volt az egyműsoros fehér-fekete távolbalátó. Hamarosan kétadós lett, ma színes nélkül el se tudjuk képzelni az életet. Azóta még kevesebb az idő.

De a feleség is egyre sír a nyestbundaért. Részletekben is törleszthető... Hadd egye az irigység a komát, hogy ragyogóan iperedünk! A Mercedesünk még csak egyéves. A konyha méreteihez szabott faliszekrények s a mosogatóteknő-együttesség meg valóságos álom! — A tévének színes gombnyomásra tíz adást is behoz...

Ma nincs város szíve, meg város széle. Az utolsó utcákban is belvárosiasan vakítanak a kirakatsfények. Villóznak a neonsövények: kigyullad, elalszik, színét változtatja. — Majd beszakad a dobhártyám: a hörgő énekes legújabb lemeze. — Meneküljünk innen!

Az atléta az edzés végén nem fáradt. Elernyedése üdítő. A teniszező leül pihenni, de két óra múlva frissen új mérkőzésre kész. Aki viszont „átugrik” Nápolyba és vissza, bár egész idő alatt a legkényelmesebben ült, organizmusa érintetlen, mégis szótlan fáradt.

Van aki a napi foglalkozása megkezdése előtt már letargiába esik. Hétfőn is... De vasárnap frissen pattan ki az ágyából. A fölszabadultság érzésével. A fáradtsága tehát nem a fizikai erőnlét lemorzsolódása, hanem a test és lélek együttes görse. Receptet hiába ír az orvos.

Ötven éve még ökrök húzták a földműves ekéjét. Bezzeg, a hétélű traktor játszva fölmarja a száraz göröngyöt. A fiatalok mégis elmenekülnek a földtől. A kik ottmaradnak, kiszolgáltatottjai a termelőeszközöknek: a gép, az ember istene, szolgásgot hozott; lefoglalta magának a kormány mellett ülő szívet is. Aki megtervezte a robbanódugattyút, maga is beszorult a csavarok közé. Szobája falán a szentképek a legújabb modellek plakátfényképei. — Az elbűvölt varázsasztal saját alkotásai kötözték meg.

Majd hozzászokik az ember, a férges is ellenállóká lettek a mérgeirtókkal szemben. Az ember az alkalmazkodásra legképesebb állat, — vigasztalnak a futurológusok. De undorhoz lehet-e hozzászokni? És a kárhozat erényéhez: a sóvárgás- és kitorésvágyáshoz az elérhetetlen felé? ... A középkorban nehezebb volt az élet, de szárnyaltak a dómok oszlopkötegei és dalolt hozzá építőik nagy szelleme.

Egy cinikus orvos a fentnevezett gyülekezetben emígy humorkodott: „Egyetlen gyógyszer a levertség ellen, változtatni a fáradtság módján”.

Az összejött vitások javarésze csak húst, ideg- és véredényrendszert lát a páciensben s eszükbe nem jut, hogy társadalmunkat csak a lelken keresztül lehetne boldoggá tenni. Akinek a lelke meghal itt, annak a pokol is megkezdődik már itt. Mert szabadulásra nincs remény.

*

Közben elfeledkeztünk Rózsi néniről, az öreg apácáról. — Kettétört háttal, botjára támaszkodva mosolyog ránk, — majd könnyet töröl a szeméből. Nyugdíjba erőszakolták, így meg ingyenélőnek tartja magát. Sír, hogy nem dolgozhat a római augusztusban, amikor a turista, ha csak ül is, izzad... — Még tavaly itt tologatta edényeit a tűzhelye fölött... Igaz, nem magáért fáradozott, mert Istennek szolgált a felebarátaiban, 88 éven át a darab száraz kenyérért, s közben váltást osztogatott...

Nem volt fáradt. Neki a Mennyország megkezdődött már itt, a földi siralmak között.

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

Isten ismeretének öröme

A mennyország öröme kétségtelenül közösségi élményben teljesül ki. Az is biztos, hogy az üdvözülteknek Jézussal való találkozására kimondhatatlan öröm forrása lesz számukra. Azonban mi lesz az, ami az örök boldogságot végső fokon megalapozza? Ez nem lehet a Jézussal való találkozás, mert ha az Istenfia nem testesült volna meg, vele mint emberrel nem találkozhatnánk, de Isten kegyelmével az örök boldogságot mégis elérhetnénk. Hogy a felvetett kérdést megválaszolhassuk, szem előtt kell tartanunk, hogy a boldogság élménye mindig lelki élmény és mindenkinek egyéni lelke lévén, a boldogság is elsősorban egyéni lelki élményt jelent. Ezt szem előtt tartva kérdezzük: mi az örök boldogság igazi alapja, forrása, gyökere? S milyen lelki törekvéssel jutunk majd vele kapcsolatba? Ez alkalommal csak az első kérdésre felelünk.

AZ ÖRÖK BOLDOGSÁG FORRÁSA MAGA ISTEN

A kinyilatkoztatás alapján azt kell mondanunk, hogy az örök boldogság Isten ismeretében és szeretetében áll. Isten önmaga ismeretében és szeretetében lelki boldogságát, és ugyanabban a boldogságban akar részesíteni bennünket. Minden örömmel már itt a földön is, az alapja mindig valamilyen jó — legyen az személy vagy tárgy — mellyel kapcsolatba jutunk. Ha megfontoljuk, hogy minden teremtményi jószág csak Isten jószágának visszfénye, akkor nyilvánvaló, hogy végső boldogság csak a vele való találkozás lehet. Az Istennel való találkozás, látása képezte már az ószövetség igazainak is legfőbb vágyát. Így Mózesben feltámad a vágy, hogy Istent láthassa. „Mutasd meg nekem dicsőségedet” — mondja Istennek (Kiv 33, 18). Isten válasza titokzatos: „Megreszem, hogy elvonul előtted egész fényességem... De arcomat nem láthatod, mert nem láthat ember úgy, hogy életben maradjon” (Kiv 33, 19-20). Isten tehát Mózeset egy sziklamélyedésbe állítja s miközben elvonul előtte, befödi szemét. Aztán visszavonja a kezét, s Mózes csak Isten után tekinthet. Nem tudja, mit jelent az, hogy Mózes az elvonuló Istent mintegy csak elmenőben, hátulról szemlélheti, alighanem valamilyen érzékelhető fénylátomásról van szó, mely Mózesrel megsejteti Isten dicsőségét. Másrészt Isten maga védelmébe veszi Mózeset támadóival szemben: „Ha valaki próféta köztetek, általában látomásban jelenek meg neki vagy álmában szólók hozzá. De nem így tesztek szolgálommal Mózesrel. Ő mindenütt otthonos házában. Vele szemtől szembe beszélek, nem pedig rejtélyesen. Igen, ő Isten formáját látja” (Szám 12, 6-8). A középkor egyes teológusai azt hitték, hogy e szöveg alapján el kell fogadnunk, hogy Mózes legalább átmenetileg láthatta Istent színről-színre. A mai ezegétákkal inkább azt gondoljuk, hogy Isten, idézett szavaival, csak Mózeshez való meghittsége, bensőséges barátságát akarta kiemelni: láthatta Isten formáját is, azaz teremtményi dicsőségét. Hasonló módon látja majd Izaiás is Istent: látja az Urat királyi széken ülve és ijedten felkiált: „Jaj nekem, végem van, mert tisztátlan ajkú ember vagyok... mégis szememmel láttam a Királyt, a Seregek Urát” (Iz 6, 5). Izaiás sem Istent a maga közvetlenségében látta, hanem valamilyen képzelethez szóló látomásban, ezért is mondja, hogy szemével látta a Királyt,

azaz valamilyen vizuális és auditív teofániában volt része.

A REJTETT ISTEN ISMERETE

Ameddig a földön élünk Istent mindig csak műveiben, alkotásaiban ismerhetjük meg. Ezért mindig rejtett Isten marad számunkra. Azonban a teremtmények, Isten kezealkotásai, megsejtetik velünk hatalmát és szépségét. „Természetből balgák voltak mind az emberek, híjjával voltak Isten ismeretének, s a látható tökéletességekből nem tudták felismerni azt, aki van, sem művei szemlélésekor nem ismerték fel a művészt... Mert a teremtmények nagyságából és szépségéből összehasonlítás útján meg lehet ismerni teremtőjüket” (Bölcs 13, 1 és 5). Hasonlóképpen nyilatkozik Szt. Pál: „Ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm 1, 20). Elvileg tehát a teremtményekből kiindulva sok mindent megismerhetünk Istenről. A hit által azonban többet ismerhetünk meg róla mint természetes értelmünk ereje által. A hit Isten önkinyilatkoztatásán alapul, mely Jézusban éri el teljességét. Átala ismerjük meg Isten irántunk való végtelen szeretetét, Isten benső gondolatait, velünk való terveit. Ezért mondhatta az agg Simeon: „Bocsásd el most szolgádat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemem az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél” (Lk 2, 29-31). A hit azonban nem ad nyilvánvalóságot, amit hiszünk, azt nem látjuk. A Zsidókhoz írt levél szerint a hit „a nem látott dolgok meggyőződése” (Zsid 11, 1). A hit ugyan elegendő ahhoz, hogy a biztos remény boldogságával megajándékozzon bennünket. Így értelemben mondta Jézus a kételkedő Tamásnak: „Boldog, aki nem lát és mégis hisz” (Jn 20, 29). De ez csak viszonylagos, ideiglenes boldogság, mint a hit maga is csak az ideiglenes, földi élethez mért ismeret.

AZ ISTEN LÁTÁSÁBAN GYÖKEREZŐ BOLDOGSÁG

Ha már a teremtmények szemlélete, szeretete, élvezete örömmel tölthet el bennünket, akkor az Istennel való közvetlen találkozás hogy ne lenne boldogság bennünket? A teremtményi szépség, jószág élvezete intenzív fokozatú örömmel töltheti el az embert, hogy ekstázisba esik. S nemde beszélnek a szerelem ekstázisáról is? A keresztény misztikusok is ismerik az Istenben elmélyülő lélek elragadtatását, pedig ők sem látják közvetlenül Istent. Milyen lesz majd az a boldogság, amikor közvetlenül Istennel találkozhatunk, amikor színről színre látni fogjuk? Isten a maga végtelenségében magában foglalja mindazt, ami a teremtményekben szép, jó és kívánatos. Ő nem a teremtményi élvezetért akar bennünket mintegy kárpótolni, — ez méltatlan lenne hozzá, — hanem végtelen boldogságában részesít bennünket azáltal, hogy felemel magához s feltárja magát előttünk teljes valóságában. Vannak rövidlátó emberek, akik azt mondják: Nekem nem kell a keresztények végtelen boldogsága, én a földi élet örömeit akarom élvezni ameddig lehet, a mennyországban legfeljebb csak unatkozni. Oktalan beszéd! A végső jó élvezetében az ember megcsömörül, mert a végére jut. De a végtelen jónak lehet-e a végére jutni? Isten maga, önmaga ismeretében és szeretetében ta-

lálja kifogyhatatlan boldogságát, s mi hitvány teremtmények attól félnénk, hogy boldogság utáni vágyunkat nem tudja kielégíteni? Nem olyan ez, mintha a gyűszű attól tartana, hogy a tengerben nincs elég víz, hogy megteljen? Még ennél is oktalanebb, aki attól fél, hogy Isten nem tudja majd boldoggá tenni. A tenger vize mégis csak véges, gyűszűvel csak ki lehetne méríteni. Isten végtelen.

Slipyj bíboros 90 éves

Lemberg Nagyérseke, az Egyesült Ukrán Egyház primása, Dr. Josyf Slipyj február 17-én ünnepelte Rómában hívei és a világnyilvánosság részvétele mellett 90. születésnapját. Ez az ünnepelés egyházpolitikai következményekkel is jár.

A magyar nyilvánossággal azért is meg kell ismertetnünk őt, mert személye és sorsa nagyon hasonló megboldogult Mindszenty bíborosunkéhoz. Az őlete is állandó harc politikailag és viláslilag elnyomott ukrán népéért, mint Mindszenty bíborosé volt magyar népéért. És az ő küzdelmét sem érte — a hivatalos vatikáni keleti politika miatt — az a védelem és elismerés, amit Slipyj és népe óriási áldozata megkövetelt volna.

Slipyj küzdelmes életének állomásai: 1945-ben, amikor a „győzelmes” szovjet hadsereg nemcsak Kelet Európát és a Balkánt, de Közép Európát is Linz, Lipcse és Hamburg vonaláig elárasztotta, a Moszkva-i Orthodox Pátriárka, Pimen, egy tolvonással megsemmisítette a Rómával egyesült görögkat. Ukrán egyházat, amely már 1956 óta hűségesen kitartott Róma mellett. — Slipyj, Lemberg Nagyérseke, összes püspöktársaival ellenszegült. Mindnyájukat elhurcolták. A moszkvai pátriárka szovjet segítséggel erre Lembergben egy ún. 'zsinatot' hívott össze négy ukrán püspök aláírásával, akiket közben az oroszokkal eltántorított ukrán papokból „szenteltek”. Ez a „zsinat” elátkozta a latin „eretnekséget” és kimondta az újraegyesülést a moszkvai pátriárkátussal, ahová be is kebelezték. Az összes egyesült ukrán papoknak, szerzeteseknek és nővéreknek aláírásukkal kellett dokumentálniuk ezt a csatlakozást. Akik nem írták alá, börtönökbe és kényszermunkára kerültek. 1735 világi és szerzetespap, 1090 szerzetesnővér és a hívek százezrei kerültek szolidaritásuk miatt Szibériába. Megszűnt 3000 plébánia, 4400 templom, 40 nyomda, sok görögkatolikus egyesület és az összes iskolák. — Ennek az embertelen intézkedésnek áldozatul estek Kárpátalja összes görögkat. plébániái. — E sorok írója sok derék családos plébánosul együtt a lemergi börtönökben. Slipyj Nagyérsekkel 1949 júliusában találkozott a Táisset-i (Szibéria) óriási átmenőtáborban. A már akkor öszülő cáriás temető krisztus-szakállas főpap ott ült a sárbasüppedt fabarakk előtt egy fapadkán, körülveve paptestvéreitől. — Engem is bemutatott neki. Fölkelt, békecsókot váltott velem és egy másik magyar paptestvéremmel és megáldott.

Ugyanebben a táborban találkoztam több ukrán és lengyel szerzetesnővérről (a női tábor szöges dróttal volt elválasztva a férfi tábortól). Ennél a szögesdrótkerítésnél találkoztunk velük. Ebben a sártengerben is tiszta volt a rabruhájuk, bizakodó egész lényük. Az egyik fekete kenyérből gyúrt szép rózsafüzért nyújtott át a dróton. Sokáig őriztem míg a

Azt mondják, hogy Mohamed ételben, italban, hurik élvezetében látta a túlvilági élet jutalmát és boldogságát. Szegény Mohamed! Nem valami nagy lelki emelkedettségre vall ez a felfogás. Mi inkább Jézusra hallgatunk, aki azt mondotta: „A feltámadás után nem nőülnek, s férjhez nem mennek, hanem úgy élnek, mint Isten angyalai a mennyben” (Mt 22, 30). S örömmel fogadjuk el hitünkkel, amit Szt. Pál mond: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1 Kor 2, 9).

zsebemben ruhámmal együtt el nem ázott.

Később a különböző táborokban több magyar katolikus és görögkatolikus paptestvérral találkoztam. — Dr. Hira Sándor, ungvári szeminárium rektorral és Lazán bazilita szerzetessel a 7-es táborban, a Rahó-i esperessel és Bártfal Kálmán ungvárkönyeki plébánosnal a 32-es táborban, Seres János munkácsi esperessel a 37-es táborban. Ebben az időben hozták halálhírelt Pásztor Ferenc beregszászi plébánosnak a 20-as táborból... Mind-mind 25 év kényszermunkára ítélt.

Slipyj 18 éven keresztül járta az orosz börtönöket és ezeket a táborokat. — Végre 1963-ban a jó XXIII. János pápa szíve esett meg rajta és egyenesen Kruscsovhoz fordult szabadonbocsátásáért. Lembergbe hívei közé persze Kruscsov sem engedhette vissza. — Rómába került az „arany kalitkába”, ahol bíborossá nevezték ki. Szerette volna, ha Róma a lemergi érsekséget a hazájában visszaállítja, nagyobb hangsúlyt ad neki és nyugati pátriárkatusi rangra emeli. Szeretett volna ukrán szinódust összehívni Rómában, de VI. Pál pápánál ellenkezésre talált a „keleti politika” miatt, azzal a megokolással, hogy egyháznak nincs „körülhatárolt saját területe”, mert nagyvilágban szétszórtságban él.

Az agg Slipyj 1980-ban Königsteinban a „Kirche in Not”-kongresszuson bizonyította be sokszáz hallgató előtt, hogy az ő egyháza otthon nemcsak hogy él, hanem növekszik is, legalább négy millió hívője van; megvannak a papjai, szerzetesei, szerzetesnői, nagyszámú papi hivatala és titkos hierarchiája.

II. János Pál pápával megváltozott a helyzet. Személyesen nagyrabecsi Slipyjt és átérzi az ukrán Egyesült Egyház tragédiáját. Megengedte, hogy az ukrán zsinatot Rómában összehívják, sőt azon ő maga is résztvevett. De — már ez az aktus is az egész ortodoxia ellenállásába ütközött, a moszkvai pátriárka pedig a legélesebben tiltakozott. Magában a Kúriában vannak többen akik számára Slipyj és az ukrán katolikusok nagy akadályt jelentenek a Róma és a görögkeleti egyház, — beleértve ebbe a moszkvai pátriárkátust is, — közti dialógusban az öküme né kárára. — II. János Pál pápa az Egyház sok súlyos problémája és hazája, Lengyelország súlyos helyzete mellett, ezzel a nehéz kérdéssel is szembetalálja magát ha Afrikából visszatér és a 90-éves Dr. Josyf Slipyj lemergi bíboros Nagyérsekkel találkozik.

H. F.

MINDSZENTY BIBOROS

magyar nyelvű életrajza

Közi Horváth József

tollából, zsebkönyvben.

Megrendelhető az Életünk szerkesztőségénél (Máriacellben Sümegh Lóthár atyánál) és az összes magyar lelkész-nél.

Ára Európában 6.- DM, tengerentúlról 4.- dollár.

CHIARA LUBICH:

Az élet szava

EVANGÉLIUMI ELMÉLKEDÉS

„Aki szolgálni akar nekem, kövessen engem. Ahol én vagyok, ott lesz a szolgám is. Aki nekem szolgál, azt majd az én Atyám is tisztelni fogja.” (Jn. 12, 26)

Jézus a haláláról beszél tanítványainak. Egy közismert hasonlatra hivatkozik: amint a búzaszem is csak akkor hozhat sokszoros termést, ha a földben elhal, ugyanúgy történik majd Vele is. Ez szükségszerű, mondja Jézus, mert aki szereti életét, elveszíti azt, aki viszont kész életét elveszíteni, megmenti azt az örök életre.

Ekkor mondja a tanítványoknak:

„Aki szolgálni akar nekem, kövessen engem. Ahol én vagyok, ott lesz a szolgám is. Aki nekem szolgál, azt majd az én Atyám is tisztelni fogja.”

Akik tehát Jézust szolgálni akarják, azoknak az Ő útján kell járniok. Kik szólít meg Jézusom, amikor ezt mondja: „Aki...”? Nyilvánvaló, hogy nem egy meghatározott embercsoportot, hanem bárkit, mindenkit. Szavai minden keresztényre, tehát rám is, rád is vonatkoznak. Jézus küldetése, hogy halálával dicsőítse meg az Atyát. Tanítványai küldetése is ez. Az enyém is, a tiéd is. Jézus útja az az út, amelyen az embereknek haladniuk kell, ha önmagukat tökéletesen meg akarják valósítani, és ha teljesíteni akarják hivatásukat.

„Aki szolgálni akar nekem, kövessen engem. Ahol én vagyok, ott lesz a szolgám is. Aki nekem szolgál, azt majd az én Atyám is tisztelni fogja.”

Kik Jézus szolgálói? Minden keresztény. Kereszténynek lenni pedig annyit jelent: Krisztus küldötte, munkatársa, szolgálója lenni e világban. A keresztény ember akkor lesz Krisztus igazi szolgálója, ha követi Őt az Ő útján. Ez az út a szeretet útja. Aki ezen az úton jár, annak naponta meg kell tagadnia önmagát, személyes érdekeit a MÁSIK-ért, szeretetből. Naponta meg kell halnia önmaga számára. A MÁSIK iránti szeretetből kell feláldoznia életét, amint Jézus tette.

Az első keresztények így gyakorolták a szeretetet. Erről a szeretetről ismertek rájuk mint Jézus szolgálóra, tanítványaira. Ugye ismerősek Neked Jézus szavai: Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt. Ha Jézust követjük, utunk ugyanoda vezet, ahova az Ővé; Istenhez, az Atyánkhoz. Részesülünk annak a dicsőségnek, amit Jézus az Atyától kap. Jézus búcsúbeszédében megígérte apostolainak, hogy helyet készít nekik és magával viszi őket az Atyához.

„Aki szolgálni akar nekem, kövessen engem. Ahol én vagyok, ott lesz a szolgám is. Aki nekem szolgál, azt majd az én Atyám is tisztelni fogja.”

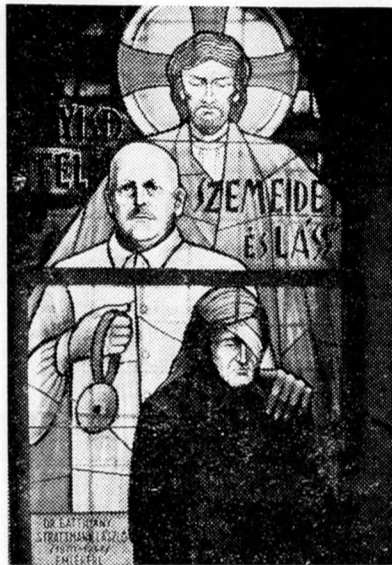
Hogyan éljük meg tehát ezt az életigét?

Jézus olyan tündöklő és gyönyörű jövőt ígér, hogy egy percig sem késlekedhetünk: lépünk a Jézus által megjelölt útra. Álljunk testvéreink mellé, akikkel nap mint nap találkozunk, és élünk értük. Legyünk készek arra, hogy értük akár életünkről is lemondjunk. Ha ezzel a beállítottsággal cselekszünk, áldozataink természetessé válnak. Önzésünk háttérbe szorítása, földi életünk elvesztése magától értetődő lesz.

Így válunk Jézus szolgálóivá és tanítványainvá azzal a távollattal, hogy eljutunk a mennyországba és a Vele való közösségbe. Jézus már itt a földön is megajándékoz bennünket jelenlétével,

Két színes üvegablak története

Február első napjaiban kezembe került a burgenlandi püspökség lapja, a „Kirchenzeitung”, s abban egy hatásos cikk Dr. Batthyány László, a boldogemlékű szemorvos hivatalos boldogávvatási ügyéről. Kissé csalódottan tettem le a kezemből, mert az írás mindvégig úgy kezelte, mintha csak a burgenlandi németiségnek lett volna köze hozzá. Arról, hogy ő magyar volt és nagy családja ma is öntudatos magyar és hogy működési helye nemcsak Kittsee (Köpcseny), hanem Körmend is volt, a család székhelye a legendás kastélynál, ami kórházzá lett és ahol súlyos betegségéig herceg Batthyány László, a szemorvos, dolgozott, s mellette nevelte sokgyermek-

kes családját, (13 gyermeke volt), egy szó sem esett.

— Mondom, csak kissé bántott és napirendre tértem fölötte. — Hiszen holtteste a németújvári (Güssing) ferences templom Batthyány-kriptájában nyugszik, és a halott emléke Burgenlandban is áldott.

Pár napra rá levelet kapok szűkebb hazámból, Vas megyéből. Le volt írva benne az, amiről ez a beszámoló szól:

BETEGEK SZENTMISÉJE SZOMBATHELYEN

A templompadokban 40 idős beteg férfi és nő; hozzátartozóik vagy jó emberek úgy hozták ide. A padokban a betegeken kívül két család tagjai ill. hozzátartozói: a Brenner-család, élén az özvegy édesanya, két papfia és a hozzátartozók. A másik a Batthyány-család kilenc taggal. — A templom zsúfolásig megtelt hívekkel, — legnagyobb része csak állóhelyet kapott, — még a gyónatófolyosón is szorongtak az emberek. Ami még emelte a különös hangulatot, az két új, festett templomablak volt. Az egyik egy nagyon fiatal papot ábrázol zöldes felöltőben, alatta karing látszik. Jobbkezelével a szíve fölött valamit szorít; a háttérben Krisztus alakja kitárt karokkal. Az üvegablak sarkában ez áll: „Brenner János áldozópap. 1931-1957”. — A másik kép: Egy fehérköpenyes orvos áll egy bekötött szemű, feketeruhás néni mellett. Az orvos a jobbkezelét a néni vállára teszi és lehajol hozzá. Mögöttük az előbbi Krisztus hajol fölöttük. Felírás: „Batthyány-Strattmann László, szemorvos 1870-1931.”

társaságával. Ha szeretetben együtt: vagyunk testvéreinkkel, közénk jön. Ő mondta: „Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.”

Teljes lesz az örömünk már most, itt, embertársaink között. Legyünk hát bátrak önmagunkról lemondani, másoknak szolgálni!

Az orgona halkán intonál; a kórus éneke halk, de tömör, betölti a templomot. Közben oltárhoz vonul az assisztencia, megkezdődik az előmise. A bevezető ima és általános bűnbánat után a főcelebráns közli a hívekkel, hogy miért jöttek össze: 40 beteg, idős ember készül a Betegek Kenete felvételére. Az ünnepélyes keret, a testvérek közössége és imája, segíti őket ebben.

Aztán röviden vázolta herceg Batthyány László szemorvos életét, akinek a boldogávvatási eljárása hivatalosan megkezdődött. — A történelmi Batthyány-család leszármazottja, amely eredetét Könyves Kálmánig vezet vissza. Őseik törökverő vitézek, horvát bánok voltak. Volt köztük országbíró és nádor, főpap és az első felelős magyar miniszterelnök, az 1849 október 6-án kivégzett Batthyány Lajos.

A családban a legidősebb fiú a Mária Terézia által adományozott hercegi rangot viselte. Így László is, a szegények szemorvosa, aki 1870-ben született. Az ungvári gimnáziumban végzett, a bécsi közgazdasági egyetemen, később az orvostudományin tanult; 1900-ban avatták doktornak. Coreth Mária-Terézia lett a felesége, aki férje kedvéért megtanult magyarul és boldog házasságukból 13 gyermek született.

Az első kórház a Pozsonyhoz közeli családi birtokon, Köpcsenyben, (Kittsee) létesítette. Amikor Nyugatmagyarország Ausztriához esett, akkor szemklinikáját a körmendi családi kastélyban rendezte be, ahol évenként átlag ötezer beteget kezeltek. Saját becslése szerint 1700 szemhályogot operált. — Tudatosan a „szegények orvosának” vallotta magát. A kezelést, kórházi ellátást, műtétet, szemüveget ingyen kapta a beteg. A „mivel tartozom?”-ra az volt a válasz: „Egy Miatyánkkal, hálából az Úristennek, aki meggyógyította”.

Példásan vezette és nevelte nagy családját. Reggel és este közös ima volt, mindig nagy szándékokra: a bűnösökért, a betegekért, a Hazáért és egymásért. — Amikor halálos beteg lett és a pap kiszolgáltatta neki a Betegek Szentsegeit, távoztában azt mondta a kívülállóknak: „Most egy szent betegágyánál voltam.”

Aztán elmondotta a 26 évet élt áldozópap, Brenner János, rövid élettörténetét: — Szombathely szülötte, a régi Brenner-családból, amely már több papot adott az egyháznak. Idősebb és fiatalabb fiútestvére is pap lett. Jánost, a középsőt, akit az üvegablak ábrázol, az Oltáriszentség vértanújának tartják, Szombathely Tarziciuszának. Áldozópapságának zsenge éveiben hívták éjjel súlyos beteghez, hogy törbecealják. Útközben az éj leple alatt leszúrták gyilkos kezek.

A meggyilkot Brenner János papbátyja áldotta meg a két üvegablakot.

A hívek könyörgését öten mondták: egy teljesen vak ember, — egy háborús rokkant (Solymos Bandi) aki két kezét és két lábát vesztette, — a háborús nyomorékok nevében, — harmadiknak egy fiatal ápolónő, talpig fehér szolgálati ruhában könyörgött türelméért a betegek iránt; — negyediknek egy orvos; — ötödiknek Brenner János fiatalabb papöccse hű papi hivatásokért.

Evangélium után következett először a betegek megáldása, utána a Szentkenet kiszolgáltatása. A főcelebráns, T. Imre kanonok, és az egyik Brenner-testvér végkeztek, egyik a bal-, a másik a jobb-

Reviczky Gyula:

Március Tizenötödikén

Részlet

Hivatlanul is megjössz minden évben,
Szép március, bilincsoldó tavasz!
De azt a régi márciust nem érzem;
A naptár mond csak annak; nem vagy az;
A hit kidőlt, a szívnek smmi lángja;
Fásultan él a kor s eszmétlenül;
Multon mereng a költő, és dalába
Vilám s haragvó melabú veg ül.

Megalkuvás iránya most a kornak;
Ábrándnál egy kis állás többet ér,
Egy zsiros koncert százan marakódnak,
Hogy egynek jusson mentül több kenyér.
Az igazságot, elvet megtagadják,
S ki értük harcra kelne, nincs olyan,
Csak szóvirág ma a magyar szabadság
S az érte hősen ontott vérfolyam.

Nem, ez nem az a márciusi szelelő!
Nem a szabadság éltető lehe,
Egy alvó népet új életre keltő,
Hogy százados rab'ancát tépje le!

— — — — —
Csak vissza e sivár korból! Nem ég itt
Ember-méltóság tiszta ihlete!
Álmodjunk, hívjuk vissza a régit!...
S ha van még a magyarnak Istene:
Őt kérjük, adjon még egy csodakardot,
Bűvös csapásitól hadd hulljanak
A hitvány léhűtők, kik mint a barmok
Csak ettek-ittak és meghiztanak.

dalon ülöknek. Megrendítő volt az idős betegek arcán látni az Isten akaratában való megnyugvást e szavaknál: „Megjelöllek a Szentkenet olajával és meg erősítelek Krisztus keresztjének a jelével, az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében”... — „Amen” — felelték.

A szentéletű szemorvos emlékezetére itt álljon imája opráció előtt:

„Ha mint orvos és ember
megtettem, mit tennem kell,
ha erőim megfeszítve,
célom mégsem érem el,
Téged hívlak, Istenem:
Oltalmazd a betegem!
A tudásom határánál —
Légy velem a betegágyánál! — Amen”.

H. F.

A Szentkorona-Emlékmű Előkészítő Bizottság tengerentúli tagjai:

Kanada: P. Békési István SJ Toronto.
USA-kelet: Dr. Papp Gábor, Cleveland.
USA-nyugat: P. Horváth Árpád Benedek, Los Angeles.

Venezuela: Kunkel-Fényes Ildikó, Caracas.

Argentína: P. Domonkos László SVD, Buenos Aires.

Brasília: P. Hets Aurelián OSB, Sao Paulo.

Délafrika: Orczy Márta, Pretoria.
Ausztrália: Jandó Gyula, Melbourne.
P. Fazakas Béla OP, Sydney.
Veszély János, Perth.

„Egyedül idegen segítséggel nem élhet a lengyel nép.,

Msgr. Czeslaw Domin, Kattowitz-i segédpüspök, aki a lengyeleknek küldött egyházi segélyt koordinálja, jelentette ki Romában a sajtónak a főnti szavakat.

Múlt évben 19.000 tonna élelem jött Lengyelországba a nyugati katolikusoktól, de mi ez egy 36-milliósi népnek? Ez fejenként 600 grammot jelentene egy évre. Az élelmiszeradományok főleg gyermekeket és sokgyermekes szegény családokat mentettek meg az éhezéstől.

A segédpüspök szerint igaz, amit a kormány az internáltak számáról közöl: kb. 5.000.

Arra a kérdésre, hogy lehetségesnek tartja-e a Szentatya ez évben tervezett lengyel útját, azt felelte: „Mi még vagyunk győződve arról, hogy a Pápának el kell jönnie Lengyelországba”.

NOSZLOPI LÁSZLÓ (Budapest):

Vallás és művészet

LISZT FERENC GONDOLATVILÁGA

Mi az, ami a nagy embert jellemzi? Nagy ember az, aki olyan dolgokat lát meg, amelyeket embertársai nélküle soha sem ismerhettek volna meg. Hozzáképest a legműveltebb átlagember is közömbös életet él. A lánglélkű művész is olyan alakokat lát meg és teremt alkotásaiban, amelyek mások előtt rejtve maradtak volna. Ugyanis a szentitikus látás képességével van megáldva, vagyis *egészet képes látni* minden téren, szemben a mindig töredékes és félbenmaradt valósággal. Amit hit, remény és szeretetnek mondunk, csak különböző megnyilvánulásai az emberi természet mélyén lévő hatalmas sóvárgásnak, valami teljes, tökéletes állapot után, szemben a valóság befejezetlen, tökéletlen mivoltával. Ez a világsóvárgás az örök, a teljes után, útvesztő a nagy ember szellemének minden megnyilvánulását. A nagy művész tevékenysége abban áll, hogy olyan alkotásokban fejezi ki magát, élményeit, amelyek a valóságot kiegészítik a jellegzetes, a lényeges vonásokkal, és így a teljességre irányulnak.

A nagy művész öntudatlanul is a minden néző ősi mondáiban emlegetett Aranykor, paradicsomi állapot visszaállítója, mert alkotásaiban minden dolog az: ami és teljesen az. A művész nem változtatja meg a valóságot, de olyannak ábrázolja, amilyen létének talán egyetlen pillanatában sem volt, de amilyennek lényegénél fogva örökké lennie kellene. *Vallás és művészet* között mély és rejtélyes kapcsolat áll fenn. Mind a kettő a végtelenre-törekvés egy formája, csak a vallás a kultuszban, a művészet pedig alkotásokban nyer kifejezést.

Amidőn Pauler Ákos, a legnagyobb magyar filozófus, megírta „Liszt Ferenc gondolatvilága” c. művét (1922-ben), már eljutott filozófiai fejlődésének kezdeti pozitívizmusától, vagyis a tényeknek és azok összefüggéseinek kizárólagos figyelembevételétől az igazság örökvalóságát, abszolút érvényességének felismeréséig. Mert a tudomány és a filozófia amikor az igazság megismerésére törekszik, szintén a végtelenre-törekvés egy formája, akár a művészet vagy a vallás.

Pauler elmondja, hogy Liszt Ferencet kora gyermekégtől fogva haláláig a végtelen vallásosság jellemzi. Az isteni fényesség élete legproblematisabb pillanataiban sem hagyta el teljesen. A vallásos hit az ő lelki világának éltető eleme volt, és időszakos gyengülése példátlanul nagy szenvedés forrása. Mint 14 éves ifjú, egy tanulmányában azt írja, a művészek az emberi szív mélyén gyökerező vallás papjai.¹

George Sand hatása alatt Liszt valóságossága átmenetileg ugyan megingott, és szabadkőművesnek is belépett, de ismét a zene az, amely korábbi hitét visszaadja. Hatása alatt felfigyel a katolikus élet teljességére, a katolikus vallásra, a katolikus szentmise-áldozat rejtélyes mélységére. A zenében Liszt nem szórakozást lát, a tömeg tetszésének felkeltését, nem is merő nevelési eszközt az emberiség nemesítésére, hanem ennél többet: az örök szeretet megnyilatkozását, amely egyazon gyökérből ered, mint a vallás. Mind a zene, mind a vallás a világ nagy rejtélyeinek átértésére tesz képessé bennünket. Zene és gondolat nem teljesen idegenek egymástól. Liszt

nem igenli a program-zenét, de rendületlenül hisz a zene gondolatbészterő erejében. Épp ezért a zene, és általában a művészet felfogása szerint komoly és súlyos kötelességet jelent a művész számára.

„Mi az bennünk, kicsikben, nyomorultakban, ami minket a végtelen csodával kapcsolatba hoz?” — kérde Liszt. Ez, a zenén át is, a hit, amely nélkül Liszt számára művészet el sem képzelhető.² A hit válik Liszt életének mindinkább a

„Magyar vagyok és nem tudok nagyobb boldogságot, mint azt, hogy neveltetésem és taníttatásom első zsenjeit forró hálám és ragaszkodásom jeléül drága hazámnak tiszteletteljesen felajánljam!”

A 12 éves Liszt Ferenc első pesti hangversenyének plakátjáról (1823 ípr.)

középpontjává, részben *Lammenais* hatására, aki atyai barátja volt.³

A nagy emberek minden gondolata, csodálása és alkotása sokkal inkább a saját jelkületükből ered, mint környezetük hatásából. Liszt szerint vulkánhoz hasonlítanak, amelyből minden kitör ugyan, de kívülről alig jut valami beléjük. A nagy ember — Richard Wagner mondta egyszer Lisztről — akkor is produkál, amikor reprodukál. Mindazonáltal Liszt széleskörű és sokoldalú tudományos kultúrával rendelkezett. Kimutathatóan mély benyomást tett rá Homeros, Platon, Marcus Aurelius, Szt. Ágoston, Dante, Shakespeare, Lammenais, Lamartine, Leibniz, Pascal, Locke, Byron, Victor Hugo, Schopenhauer, Chateaubriand, és még mások is. Szellemének termőtalaját mégis elsősorban önmagában kell keresnünk, és mélyéges katolikus hitének emelkedett életfelfogásában.

Liszt alaptermészeténél fogva az önzetlen, rajongó szeretet embere volt barátságban és szerelemben. Két ember iránt érzett különösen mély és hű vonzalmat, ezek: Chopin és Richard Wagner. A két nagy teremtmény sikeit a féltékenység teljes hiányával fogadta, mind a kettőt kiváló alkotásokban örökítette meg.

A művész nem parancsolója, hanem szolgálója a művészetnek, tanította Platon, és hogy a szépség objektív, örök törvényszerűség, amelyet nem mi, emberek teremtünk, csak felfedezünk. Liszt azt vallotta, hogy az ő barátai azok, akik vele közös eszményekért küzdenek, és nem adott igazat Heine-nek, hogy a barátok a sárban találnak egymásra. Liszt szerint Heine-t megrontotta „az útszéli tepsők durvasága”.

Liszt fogékony volt a női nem iránt, és nagy hatást gyakorolt a nőkre. Szerencsétlen körülmények folytán nem tudott eljutni a szerelem egyetlen helyes formájához. Két nővel élt hosszú évekig benső barátságban, d'Agoult grófnővel és Sayn-Wittgenstein Carolina hercegnővel. Utóbbi korának egyik legkiválóbb női szelleme volt, hatása alatt írta Liszt legkiválóbb műveit, és ugyancsak hatása alatt szilárdult meg ismételen katolikus hite.

Jellemének sajátos vonása volt nyugodt nemeslelkűsége. Fia halálával nagy lelki megrázkódtatás éri, de ekkor a

következő szavakat intézi leányához: „Amint az uralkodók maguknak tartják fenn a hadüzenet és a békekötés jogát, úgy Isten közvetlenül akar rendelkezni születés és halál felett.” Megérti a lemondás rejtélyes boldogságát, és egész lélekkel a kereszt elé borul. Alkotásait is mindinkább átjárja a hit, példa erre az *Esztergomi Mise*. A keserű bűnbánat is elfogja szívét, és évek múltán ismét elvégzi a gyónást. Házasságot tervez a hercegnővel és Olaszországban akar megtelepedni. De terve meghiúsul, és útjaik szétváltnak.

A katolicizmus mérhetetlen ereje Liszt szerint, hogy a mély vallásos életet függetleníti az értelmi fejlettségtől, és elsősorban nem beszéddel akar a hívőre hatni, hanem liturgiával, szertartással, művészetrel. Így átfogja az egész embert, és azt érzi és lelki mivoltában egészen átjárva, viszi fel égi magasságokba. Az *Esztergomi Miséről* azt mondja, hogy azt nem kigondolta, hanem elimádkozta, amikor alkotta.

Liszt meggyőződése, hogy van „nemes önzés”, amit *egotizmusnak* nevez, szemben a sivár önzéssel, az *egoizmus*-sal. A nemes önzés azáltal akar a saját személyében fejlődni, hogy másokat fejleszt.

Test és lélek harcából örökösen fájdalom fakad, de ez a fájdalom emel fel bennünket. Mindent kigúnyoltak az emberek, csak a fájdalmat nem, mondja Liszt a hercegnőhöz írt levelében. Ezen a ponton Liszt megszűnik írni, és ezentúl már csak zenében fejezi ki magát: amit hisz, amit szenved, remél és szeret. Gyermekkorának katolikus hite válik élete zsinórmértékévé. Az igazi katolikus szellemet a kolostorok dóhos világából a *világzellelem szabadságában* akarja gyümölcsötvetni. Ilyen hangulatban írta meg „Koronázási Misé”-jét, Ferenc József trónralépésekor. Ez a muzsika színmagyar, mély és katolikus. Az elhagyatottság, a mind forróbbá váló honvágy a messze idegenben teljesen magyarrá tette. Bécsbe siet, hogy hangversenyének jövedelmével segítse a pesti árvíz sújtottjait. Minden vágya, hogy valamit tehessen Magyarorszáért, ezért fogadja el, Pestre költözve, a Zeneakadémia vezetését.

Élete utolsó éveiben az Istennel való egyesülés reménye tölti el. Ügyszólván minden pénzét szétosztja a szegények között. Mindig azt tartotta, hogy mások kritikája ellen a legjobb óvszer, ha önmagunkat vetjük kemény bíráló alá. Hiszen mindnyájan gyarló emberek vagyunk, és rászorulunk Isten irgalmára.

Liszt, csakúgy, mint Wagner, a művészetben objektív értékek szolgálatát látja. Ezáltal emelheti fel és szabadíthatja meg az embert a művészet. A művészet e szerint megváltást jelent, és így érthető, miért kapcsolódott össze a zene e két nagyjánál a művészet a megváltás fogalmával. Amint a szülők a gyermeket mintegy megváltják, mert ápolásuk és példájuk, tehát egész nevelésük folytán fejlődnek ki a gyermekben szunnyadó testi-lelki-szellemi erők, épp úgy minden létezőnek nagy törvénye, hogy lényegét minél teljesebben megvalósítsa (amint ezt Pauler is hangsúlyozza), vagyis fejlődjön, és ebben mindig külső indítékokra, segítségre van szüksége. Minden fejlődés végső megindítója pedig Isten. Az ő jósága nélkül semmi sem fejlődne,

Hazai figyelő

A magyar kormány megerősítette, hogy kész tárgyalásokat folytatni a Vatikánal néhány fontos püspöki szék betöltéséről. Miklós Imre államtitkár, az Állami Egyházügyi Hivatal vezetője ezzel kapcsolatban az „Orientierung” című, Zürichben megjelenő katolikus folyóiratnak adott nyilatkozatában elmondotta, hogy olyan püspökök utódjainak kijelöléséről van szó, akik a visszalépéshez előírt korhatárt, a 75. életévet már túlhaladták. Konkrét eseteket is megnevezett: Dr. Ijjas József, kalocsai érsek tavaly novemberben ünnepelte 80. születésnapját. Ijjas érsek 1969—1976-ig a magyar püspöki konferencia elnöke volt, — ebben a hivatalában utódja Lékai László bíboros, érsek-prímás lett. Lékai 72 éves, — Kisberk Imre székesfehérvári püspök 76. évében jár.

Az újságíró kérdésére, hogy lesz-e Budapesten a Vatikánnak hivatalos képviselője, Miklós Imre kijelentette: „Mi soha NEM mondtunk sem igent, sem nemet. A jó kapcsolatoknak nem a hivatalos forma az egyetlen mércéje”. Az Egyesült Államok és a Vatikán között kialakult jó viszony szintén diplomáciai kapcsolatok nélkül jött létre — fűzte hozzá. Az *Orientierung* munkatársa megkérdezte, hogy szó lesz-e a szerzetes- és apáca-rendek szélesebbkörű engedélyezéséről is? A válasz: „Ez a kérdés nem szerepel a napirenden”. A Vatikán viszont nemcsak a csekély számú, 8 katolikus gimnáziumot fenntartó renddel szembeni korlátozások megszüntetését szeretné elérni, hanem a II. világháború után betiltott szerzetes- és apácarendek működésének újbóli engedélyezését is. Az államtitkár az interjú során kétszer is utalt a bázisközösségekre. Ezeket ők „egyházon belüli csoportoknak tekintik”, melyekkel semmi probléma sincs. Később viszont elmondotta, hogy a kormány és a Vatikán közötti tárgyalások egyik napirendi pontját „bizonyos mozgalmak képezik, amelyek eltávolodtak a hierarchia irányzatától”.

Az állam és az egyház kapcsolatát alapvetően jónak mondotta, „ha fejlődését nézzük és a jelenlegi helyzetet összehasonlítjuk a korábbival. De ez nem jelenti azt, hogy minden oldal elégedett és hogy nincsenek megoldásra váró problémák. Az egyháznak békében kell élnie és dolgoznia. A hívők sem élhetnek állandó feszültségben. A családban, a társadalomban és a munkahelyeken szívesebben látják a kötelességtudó hívőket, mint azokat az ateistákat, akiknek minden mindegy”.

„Magyarországon hívők is betölthetnek magas pozíciókat; — számos neves értelmiségi, professzor és művész hívő, sőt a Tudományos Akadémia elnöke sem ateista” — fejezte be Miklós Imre.

*

II. János Pál a csensztohovai „Fekete Madonná”-hoz intézett imájából: „Ha már minden fény kialudt Lengyelország számára, még mindig megmaradt a csensztohovai szentély — és az egyház. Jazna Gora hazájában a remény fénye soha nem aludhat ki”.

semmi sem történe a világon. Dante, az Arisztoteles követő mondja helyesen:

A szeretet mozgatja a világot.

¹ Franz Liszt: Briefe, 1893. II. kiad. 165. Idézi Pauler Á.

² Levél Louis de Rochaud-hoz.

³ Levél Lammenais-hoz.

HARANGOZÓ FERENC:

Levél Ausztráliából

I.

Azoknak írom ezt a levelet, akiknek nem áll módjukban „világot látni”. Aztán azoknak, akik mint én is, Verne Gyula nyomán már gyermekálmaink képzeletében együtt jártuk „Grant kapitány gyermekei”-vel Ausztráliát csodáltuk füves steppéit, égig nyúló eucalyptusfáit s borzongtunk mikor ág rez-zent vagy madár rebbent.

Végül azoknak, akik hallani szeretnének valamit azokról a magyarokról, akik a háború és honvesztés fájalmában egészen a világ végéig futottak. — A levelem is így két részre oszlik: Irok magáról a földrészről: történetéről, tájairól s kincseiről. — A második részben pedig honfitársaink életéről.

Mindjárt az elején bevallom, hogy nem önszántamból és némi szorongással indultam el álmaim színterére. Nem is vitorláhajón, házmagasságu hullámok tetején, hanem az Alitalia Jumbo-jet repülőgépén.

Az első „kaland” már Rómában várt, a Termini-pályaudvarnál, ahol a rep-téri busz városnézésre letett. — Még az északi földtekén lévén és télen, melegben öltöttem. Kimelegedve vetkőzni kezdtem. Levettem a kabátot, aztán a kiskabátot is kibomboltam, jól megtapo-gatva belső zsebemben a kopertát, ahová minden pénzemet ausztrál dollárban el-dugtam, a külsőben hagyva pár kraj-cárral a pénztárcát a zsebtolvajok szá-mára.

Fekete kalapom és papi civilem lett a vesztém! Amikor ki akarok fordulni az óriási térre, egy csomó cigányasszony purdéstól „Padre! Padre!” kiáltással rohant nekem: ki simogatott, ki meg köny-nyezve nyujtotta felém kis porontyát... Körülnéztem segítségért: senki! Minden-ki menekül! — Mikor végre kiteptem magam a gyűrűből, megkönnyebbülve sóhajtok: „a pénztárca a zsebemben!” Csak amikor már a Szent Péter tér felé vitt a busz, tapogattam meg a belső zse-bet is: a gomb hiányzott és a koperta is... Melegem lett. Újra meg újra vég-gigkutatom a zsebeket. — Egy óksí diáklány azt hitte, a buszjegyetem ke-resem. Kissé huncut mosollyal odaadta az övét és kiszállt. — Kissé megvigasztalódtam.

A magyar nővéreknél elmondtam, hogy jártam. — G. nővér azzal vigasztalt, hogy a taliánok nemcsak a zsebtol-vajok, de a szentek népe is. Összeadtak nagynehezen 40 svájci frank „kemény valutát” és Isten nevében elindultam Ausztrália felé...

Itália télen szürke, hideg. De amikor éjfélkor a gép nagy karéjt húzott a ten-ger fölött kelet felé, mégis kicsúszott a számon a sóhaj: „O, mia bella Italia!”

Az óriásgép zsúfolásig megtelt. Az utasok nagyobb része olasz, német és távolkeleti. Sok volt a gyerek és szülő. Szemben repültünk a nap iránnyal: Tör-rökország déli partjain át Szíria, Irán, Pakisztán és India fölött Bombayig, ahol leszálltunk üzemanyagért. Onnét tovább Szingapur felé. Ott újra tankolás, aztán Szumatra, Jáva és Ausztrália fölött Mel-bourneig — 28-órás repülőút. — Ki-néztem az éjszakába. Az égbolt is fe-keke, a hold erős sarlója sárgás fényű. Úgy kilóg a sötét háttérből, mintha va-lami titkos kéz huzná. Kerestem a föl-det, valami emberi fényt, de úgylátszik nem repültünk városok fölött, csak la-katlan hegyek és félsivatagok fölött. A nyugati idő szerint alig volt négy óra, amikor már hajnalodott. Irán fölött jár-

hattunk, közvetlen Afganisztán határai alatt, amikor kirajzolottak az első hegy-vonulatok körvonalai: igazi partizán-vidék. Különös erzes: tízezer méter ma-gasságban repülni el legújabb történel-münk legzavarosabb és legveszeélyesebb területein: Közeleket, a Perzsa Öböl-lel, ahol az ipari államok nyersolaj szük-ségletének 60%-át nyerték és a mindig rejtélyes Távolkelet, ahol a közel jö-voiben a világ sorsa dőlhet el. Egy idő-sebb olasz néni és egy középkori hindu férfi között ültem. A néni rokoni játo-gatásra ment Ausztráliába és lelkinyu-galommal rózsaszízzért imádkozott. Meg-tapogattam a zsebemben az enyémet, a-mint nemrég a Pápától kaptam... A hindu egyre feszkelődött az ülésen, alud-ni próbált. Dél felé, ottani idő szerint már jó délután lehetett, amikor Bombay terébe értünk. Gépünk óvatosan eresz-keedett az óriási város fölé. Hosszú föld-nyelvek és pálmaligetek övezik. A re-pülőgép gondozatlannak látszik, vagy félórát döcögöttünk, míg megálltunk.

Egy jó órára kimehettünk a váró-csarnokba és üzletekbe. Mintha egy óriá-si mosókonyhába kerültünk volna: me-leg, párás, állott levegő. Kevés utas, de annál több a rendőr! Rövid nadrág zöldes-barna vászonból a lábukon meg-papucs. Ugyanilyen kurta lábszárvédő, csak a vádli fogta be. Színrű durva ing széles arany és vörös paszománttal. Fe-jükön aranystráfos hindu sapka. Nehe-zen lehetett velük szót érteni. — Aztán az üzletnegyed! India mesés kincsei: berakások rézedények, bőrárúk, selymek, ékszerek, elefántcsont faragások és vi-rágboltok egzotikus színekben! És ami a legszebb: minden üzletben a pultok oldalán egy-egy hindu leány, színes száriban. Fekete haja hosszú „copf”-ban fonva, tele gyöngyfüzérrel, a homlokán kinok lángoló piros folt vagy szív, ki-nek kék; a karjukon sok arany vagy elefántcsont karika. Mind magas, kar-csú, és szép. Az arcukon, a szemükben ugyanaz a behivogató mosoly. A kiszol-gálók azonban mind férfiak: szürke és fürgé emberkék. — Az utasoknak nem igen volt vásárló kedvük, csak néze-gettek. Én se mertem bemenni 40 svájci frankommal!

India fölött napfényben repültünk, úszkáló fehér felhőkön. Úgy feküdt alattunk kiterítve ez a hatalmas ország, mint egy térkép. Vörhenyes sárga domb-vonulatok, fensíkok, sziklás tarajok vál-tották egymást. A napfényben tavak csillogtak mint óriási tükrök és megint völgyek, meg homokpadok. — Nagyon ősi lehet ez a táj. — A Bengáli Öböl fölött órákig repültünk Szumatra felé. Az egyenlítő körül csodálatos volt a csend. — Szingapur óriási töcséralaku öblét estére értük el. Mire a gyönyör-űen kivilágított híres szorosba értünk, sötét éjszaka lett. — A Távolkelet ka-puja! Akinek a kezében, tengeren, szá-razon és levegőben, ennek a kulcsai, an-nek a kezében az Eurázia-i tömb keleti részének az Északi Sarktól a Déli Sarkig a sorsa. Tudják ezt jól a nagy-talalmak, folyik is érte a vetélkedés két évszázad óta!

Visszafelé Ausztráliából is ké-ső este értük el Szingapurt, de a hatás mindkétszer lenyűgöző volt. A Szoros több mint száz mérföldes partjai mentén a kivilágított bárkák és hajók mint szentjánosbogarak cikáztak a szurok-fekete vízben. A város fehér, sárga, kék és vörös fényei az ezeregy-éjszaka va-rázsával csábították a magasból nézőt.

Maga a repülőgép a világ egyik legmo-dernebb, legnagyobb és talán a legszebb repülőtere. Csaknem két óra időnk volt megcsodálni mindazt, amit magában rejt: A várótermek és csarnokok csupa márvány. Nehéz, virágos szőnyegek és a legkényelmesebb karosszékek fogadják itt az utast. És mindenütt ragyogó tisztaság! Itt nem mer senki semmit eldöb-ni! — A belső klímát mesterséges víz-esések, az emeletokről lépcsőzetesen le-folyó patakok és sokszáz színes üveg-burából meg virágkehelyből előtörő víz-sugár üdítik.

Ami mégis a legjobban meglepett, az a személyzet, kezdve a rendőröktől, az elárúsítókig. Alacsony, fürgé és fiatal indonéz lányok és fiatal emberek. Mind sötétkék vasalt nadrágban vagy szok-nyában, elegáns fekete övvel, fölötté hófehér ing vagy blúz. Mind több nyel-vet beszél, mind halk és udvarias; a rendőrök is inkább finom hivatalnokok-nak látszanak, akiknek minden gond-juk vigyázni az utasra, hogy el ne „tévedjen” és el ne késsen! A boltok-ban a legmodernebb, japán, amerikai, német, svájci fotó- és filmezőgépek, távcsövek, számológépek, órák és egyéb műszerek csodálatos választékban. A távolkeleti legfinomabb ruhakelmék mellett a francia divat remekei. — Az elárúsító lányok és fiúk kezében szinte pereg a számológép, ahogy a különféle dollár, és európai pénz árfolyamokat ki-és átszámítják és mindig pontosan. Az ember önkénytelenül megkérdezi, hon-nét ez a kitünő személyzet?

Az Európa felé visszaigyekező utasok feltünő sokat vásároltak. Biztosan jól és olcsón. Az volt az érzésem, hogy sokan külön ezért is látogatnak el Szingapur-ba. Végigjártam a csodálatos virágüzlet-részt is. A trópusi virágok színpompája így együtt elkápráztat. Különösen a csodálatos színű és alakú orchideák ma-rasztaltak. Amikor újra visszamentem a nagycsarnokba, ahol finom vízpárában csodálatos orchideafák nyílnak, egy rendőr a vállamra tette a kezét és mo-solyogva kérdezte: „Alitalia?” Mikor igent intettem hozzátette: „It is time!”. (Itt az ideje!) — Rohantam a jó pár száz méter hosszú mozgófolyosóhoz, a-mely elvitt a géphez nyíló „harmonika”-folyosóhoz.

Szerencsénkre Szingapurban sokan szálltak ki, úgy hogy nekem három hely jutott, ahol kinyújtózkodhattam és vég-re aludtam Ausztráliáig...

Egy kis földrajzismétlés: Aki ránéz Délkeletázsia térképére, laikus szemmel is látja, hogy Ausztrália nem más, mint a Maláj félsziget után következő hatalmas szigetvilág: Polynézia, utolsó déli nagy szigete.

Területe 8 millió négyzetkilométer. Lakóainak a száma csak 14 millió, ezek is 65 %-ban a tengerpartokon fekvő öt nagy városban élnek, Melbourne, Syd-ney, Adelaide, Perth és Brisbane. — Canberra a fővárosa; egészen új, I. vi-lágháború előtti műalapítás.

Ausztrália a Föld legősibb része. A geológusok szerint vannak térségei (dél-kelet) amelyek már 3.000 millió év előtt emelkedtek ki a tengerből, amikor még Afrika és Európa a víz alatt voltak. A terület fele — ma omladozó röghe-gyek — Középausztráliában legalább 2.000 millió évre néz vissza. Állatvilá-ga is ennek megfelelően ma is a legré-gyibb típusokat őrzi, pl. az erszényes (Folytatás a 6. oldalon)

Hírek - események

A hazai nyolc katolikus gimnázium és diákotthon számára a múlt évi gyűjtés eredménye 5,296.000 Forint. Eb-ből 1,696.000 Forintot diáksegélyekre, a többi a nyolc gimnázium és hat diák-otthon fejlesztésére fordítják.

A győri bencés-gimnázium a torna-termét modernizálja és a gimnázium cseréptetőzetét felújítja. A pannonhalmi gimnázium szintén a tornatermet újítja fel és elektromos hálózatát cseréli ki; az internátusban pedig a nagyhálókat kis-hálókká alakítják át. Az esztergomi fe-rencs gimnázium központi fűtését egé-szíti ki és új lépcsőházat kap. — A szent-endrei ferences gimnáziumban pedig há-rom új tornaterem készül. — A buda-pesti piarista gimnázium szertárait mo-dernizálja és új tornatermet épít. — A kecskeméti piarista gimnáziumot pedig külsőleg tatarozzák és még egy új te-rem kialakítására is jut a gyűjtésből. — A budapesti Patrona Hungariae leány-gimnázium diákotthonában modernizál-ják a vízvezetékét és a konyhát, tavasz-szal pedig új diákotthonszárny épül.

A püspöki kar körlevélben hívta fel a figyelmet az idei új gyűjtésre (febr. 7) és örömmel közli, hogy országszerte megnőtt az érdeklődés a katolikus isko-lák iránt. — Azokat a hívőket, akik külön is óhajtanak adakozni, kéri, hogy adományaikat közvetlenül az illető in-tézetekhez küldjék. (Idekintti érdeklő-dőknek az „Életünk” szívesen megküldi a katolikus hazai gimnáziumok cí-meit.)

*

A lengyel határ mentén tartott közös Szovjet-Magyar- és Csehszlovák hadgya-korlattal kapcsolatban fájóan aktuális a kérdés: ki ellen? — Elfelejtettük azt, hogy a II. világháborús tragédiánkat rész-ben annak köszönhetjük, hogy idegen ér-dekekért idegen parancsra szálltunk harc-ba? Elfelejtettük a „Requiem egy had-seregért” — írást? (a Don-nál 1943 ja-nuárjában elvérzett 2. hadseregről van szó.)

Ismételten olvasunk az otthoni bázis-csoportokkal kapcsolatban arról, hogy ma-gyar legfőbb egyházi helyről itélik el ő-ket és vezető papjaikat azért, mert el-veitük a katonai szolgálat szükségességét. — Otthoni egyházi körök és katolikus la-pok nyugati katolikus példákra hivatkoz-nak (Ausztria, Svájc, Németország stb.), mondván: „érzelmek és vágyalmok nem elégségesek a béke biztosítására... Szükség van az ország hadseregére is, amíg a békét szolgálja”. Aztán: „az evan-gélium tanítása nem szünteti meg az egyes országok azon jogát, hogy megvédjék ma-gukat ellenségeiktől, akik előtt nem szent semmiféle törvény.”

Az összehasonlítás alapja azonban ször-nyen téves és veszélyes, ha egy sza-bad nyugati ország katonai szolgálatáról van szó, ahol egy szabad nemzet szabadon döntheti el, hogy ki az ellenség és ki nem és hogy honnan jön az ország létére a veszély, vagy egy nem szabad országról van szó pl. Magyarországról, ahol nem a nem-zet dönti el azt, hogy ki az ellenség és ki a barát és honnan jön a veszély, hanem maga a leigázó hatalom ott veti be egy nemzet ifjúságát, ahová éppen neki tet-szik. — Gondoljunk Vietnáma, Csehszlo-vákiára 1968-ban és most a lengyel pél-dára. — Ilyen helyzetben a probléma na-gyon nehéz és elgondolkodtató minden ma-gyar ember számára.

*

II. János Pál Kenya fővárosát, Nai-robot jelölte ki a következő eukariszti-kus világtalálkozó színhelyéül. Ezt a jelentős katolikus találkozó most első alkalommal rendezik meg majd Fekete-Afrika szívében. Megfigyelők szerint ez az afrikai egyház önállóságának nyilvános elismerése.

Az afrikai kontinensen eddig csak egyszer, 1930-ban került sor eucharisz-tikus világtalálkozásra, az akkor még Franciaországhoz tartozó Tunéziában.

Levél Ausztráliából

(Folytatás az 5. oldalról)

fiahordó kenguru, a kacsacsőrű emlős platypus, egyike a még létező tojásrakó emlősöknek.

Ez a geológiailag legősibb föld, a fehér ember számára a legújabb. Ezeröttszáz éve tud róla mint „terra australis incognita” (déli ismeretlen föld). De az anthropológia szerint az ázsiai déli szigetekről már 30.000 évvel ezelőtt jöttek át az őslakók (aborigines) Ausztráliába. Ezeket „szigetugróknak” nevezték. Több mint százfajta törzset és nyelvet különböztetnek meg. Emléük ma is megmaradt Ausztráliában: Középausztráliában MacDonaldd Ranges, Ayers Rock, Olgas és északon Kimberleys vidékén található barlangrajzokban. Utódaik ma Észak ausztráliában Arnhem-Land vidékén élnek természetes ősi körülmények között. Lándzsával halásznak vagy vadásznak, tojást gyűjtenek és kagylót szednek. Egy részük állami rezervátumokban él, különösen Középausztráliában Alice Springs vidékén. Nagyon kevés a civilizált köztük. A sokmillió nagyvárosokban is alig látni őket. Kiseb városokban akad még egy-egy család: elhízott asszonyok, szép gyerekekkel, egy-egy férfi, mind modern ruhában. Ők is áldozatai a civilizációnak s főleg az alkoholnak. Itt-ott találkozunk az ember, ha a vidéki városokban jár, egy-egy részeg ausztrálnégerrel és fehér emberrel amint kölcsönösen támogatják egymást. Pedig ez a ma pusztulóban lévő őslakósság mennyire el volt terjedve egész Ausztráliában, bizonyítják az őseredetű helység-, víz és hegység nevek.

A fehér ember, főleg holland hajósok, 1600 óta többször kötött ki Észak ausztrália partjain, körülhajózva azt délen is — Tasmania —, ezért is nevezték sokáig Újhollandiának. De véglegesen a britek vették birtokukba. A keleti partokon 1770-ben kötött ki Cook kapitány. Az első brit flotilla Arthur Philips kapitány parancsnoksága alatt 1788-ban szállt partra a Botten-i öbölben. Nagy-Britannia fegyenctelepnek szánta Ausztráliát. Börtönöit kiüresítette és 160.000 fegyencet szállított ide, főleg Délkelet ausztráliába. Nem egészen 100 év alatt 1858-ban 400.000 a lakos. Nagyrészüket kalandvágy és aranyláz hozta Ausztráliába, mint minden újonnan felfedezett világrészbe. A századfordulón több mint 2 millió ember él Ausztráliában. A számuk különösen a II. világháború után felduzzadt 14 millióra.

Természeti szépségei, faunája és flórája szinte egyedülálló a világon. Gazdasági lehetőségei, erdők, termékeny síkságok, ma még nagyrészt kihasználatlanok. Így is 150 millióra becsülik juhállományát és milliósámra legel a szarvasmarha mérhetetlen legelőin. Ásványi kincseit maguk az ausztrálok sem mérték meg föl. Területén van a világ egyik legnagyobb ezüst- és opálbányája. Szenet földszinti bányákban bányásszák. Különösen a nyugati részeken sok a vas, nikkel, bauxit és olaj. Az északi keleti részen a földgázt több billió köbméterre becsülik, csak ember kell, aki ezeket a mérhetetlen kincseket birtokba veszi és a kincsekhez megfelelő utakat, vasútkat, az emberek számára pedig lakhelyeket, kultúr- és egyéb intézményeket létesít!

Ausztrália a jövő kontinense! Geopolitikai helyzete azonban roppant veszélyes. A két világháború alatt Anglia és Amerika védte meg függetlenségét. De mindenki tudja és érzi Ausztráliában, hogy a kelet-ázsiai nagy népek: Kína, Japán; újabban Vietnám és Indonézia

óriási embertömegei milyen elemi nyomást gyakorolnak erre az alig lakott földre. Ugyanakkor, amikor a többi etnik csoport: olaszok, németek, szlávok, már ma erős konkurenciát jelentenek az angol őskolonizátorok utódainak, akik kiváltságos helyzetüket, gazdasági pozíciójukat makacsul védik.

Politikailag Ausztrália önálló és független, de multja és jelen érdekei a brit „Commonwealth”-hez kötik. Az angol királyné képe ma is ott a pénzekben!

*

Mikor Ausztráliában felébredtem, a kerek ablakon már ragyogott be a nap. Kinéztem: sűrű felhőtakaró. Ahogy nézek le, az ezüst felhőreteget egy éles fekete sziklagerinc törte át. — Gránit! — gondolom magamban. — Az első kermény rög, amit Ausztrália földjéből látok... — „Attenzione! Attenzione! Signore e Signori! Rövidesen Melbourne-be érünk! Átfurtuk magunkat a felhőtakarón és Melbourne repterén földet értünk. Mindkét kezem tele téliruhával, térképpel, újsággal és a nagy fekete táskával. Így léptem ki a gépből, bele az ausztrál nyárba! Átesve az útlevél- és vámvizsgálaton, az üvegfalon keresztül megláttam Pista unokaöcsémet, feleségét és két felnőtt lányát, akiket alig ismertem meg. Mellettük ott állt és intgetett az én régi jó barátom, Jandó Gyula és egy másik idősebb úr, akit nem ismertem még. — Ebben a pillanatban otthon éreztem magam Ausztráliában!

Ifjúságunkért

Egy nap két levelet kaptunk Amerikából öregeserkészektől a mi fiaink, magyar fiúk és lányok érdekében. Az egyik Cleveland-ból jött: „Keresztpákat és keresztanyákat keresek”. — Elkértem Major Márk, Burg Kastl-i intézeti igazgató úrtól azon gyermekek nevét, akiknek senkijük sincs, aki fizetne utánuk...!

Annyi szép név, lehet válogatni! Ha nem is tudod egy diák havi költségeit vállalni, ami 200 dollárt jelent, de legalább egy részét viseld! Magyar árvákról és félárvákról van szó. Adományodat, megjelölve a célt, kérlek, küldd a következő címre: *Hungarian School Care Club, P. O. B. 2727, Cleveland, Ohio 44111*, vagy közvetlenül az iskola címére: *Dr. Major Márk, igazgató, 8455 Kastl b. Amberg, W. Germany*.

Még valamit: *Iván László* Kastl-i hittanár, Húsvétkor jutalomból egy egész osztályt (a 10.-et) tíz napra Rómába szeretné vinni! A népes osztályból tíz gyermekért nincs ki fizessen. A részvételi díj pedig fejenként DM 330.— Az iskola meg most nagyon szegény. — Kilenc évvel ezelőtt egy római útra induló Katsl-i osztályt az amerikai szülők támogatása segítette célba. Az akkori volt diákok még mindig emlegetik.

Még valamit: (most ez egyszer nem pénz kérünk!) többnapos ott tartózkodásom alatt gyönyörködve néztem, hogy a kedves Nővérek és Major Márk vezetése alatt, a gimnázium mennyit szépült: új iskolaszárny, megcsinosodott szobák!

Egy régi iskolaharát

*

A másik levél cserkésztszti konferenciáról és vidám cserkészbárról szól, mindkettő a híres new-yorki Waldorf-Astoria szállóban volt.

A tisztí konferencián parancsnoki utánpótlásról, a „régóta áhított nemzedékváltásról” volt szó, meg a magyar cserkész-táborúzeum és kulturális műsorok anyagáról. Nehogy feledésbe merüljön a „csak magyart és értékeset” elv.

A fiatalok előtt, akik szívesen élnek csak a mában, azt is le kellett szögezni, hogy a mai cserkészlet népünk egyetlen természetes keretének a Kárpátmedencét tekintti. Amikor „hazai magyarságról” beszélünk, akkor Erdély, Délvidék egész magyarságáról van szó.

A cserkészbál a régi magyar nagybálok

Még egy szó a forradalomról

Csonka Emil könyve németül

„A Forradalom Oknyomozó Története”-című könyv megérdemelt nagy sikert kapott. — Az emigrációban kevés példa van rá, hogy egy magyar könyv, alig egy év leforgása alatt, több mint ezer példányban keljen el; még kevésbé arra, hogy alig egy évre megjelenése után német fordításban is megjelenhessen.

A Neue Zürcher Zeitung január 26. számában „Ungarns Weg zum Volksaufstand 1956” címmel igen komoly és terjedelmes recenziót közöl erről a német kiadásról:

A szerző ezt a sikert elsősorban annak köszönheti, hogy munkája átfogó, az '56-os Magyar Forradalmat előzményekben és hatásaiban is mélyen analizáló, objektív dokumentációjával pedig meggyőző mű, — amint azt a Neue Zürcher Zeitung is kiemeli.

A Forradalom 25-éves évfordulóját közvetlenül megelőző időben több munka jelent meg a Magyar Forradalomról odahaza és idekint. — A jól értesült olvasónak, aki a II. világháborút és az utána következő eseményeket nemcsak átélte, de szinte a saját bőrén megtapasztalta, elolvasásuk után az volt az érzése, hogy minden jóakarattal és jól értesültséggel ellenére, az '56-os Forradalmat nem sikerült a maga teljes történelmi perspektívájába állítani. Ezek a szerzők figyelmen kívül hagyták azo-

kat az okokat, amelyek az általános nemzeti elkeseredést előidézték, az egész Rákosi-éra alatt, azt állandóan fokozták, úgyahogy Sztálin halála után már csak egy szikra kellett ahhoz, hogy az elkeseredés forradalomban törjön ki. — Anélkül, hogy kissébbíteni akarnák az írók, a diákok és munkásság érdemeit az '56-os Forradalommal kapcsolatban, rá kell mutatni erre a döntő tényezőre, hiszen anélkül nem válhatott volna a budapesti tüntetés még Gerő kihívása ellenére sem, egy-két nap alatt országos ellenállássá. Az ÁVO-t leszámítva, a rendőrség és a hadsereg is órák alatt átment a nemzeti fölkelés oldalára, nem úgy, mint azt jelenleg a szomorú jelnyel példán látjuk, ahol egy nemzet áll szemben a katonai diktatúrával.

Az emberi jogoknak és egy nemzet önértetének évtizedekre visszanyúló állandó és következetes megsértése az a döntő tényező tehát, amely mozgásba hozta '56-ban a budapesti utcát és az egész országot, és ma is az az erő, amely továbbra hat a Vasfüggöny mögött.

Még valamit ki kell emelnünk a könyvből: Csonka Emil az '56-os Forradalom vezéralakjait helyes történelmi megvilágításba helyezi. — Mert azok, akik '56-ban legszívesebben nemzeti kommunista megmozdulást látnak, tévednek: túlbecsülik a „hivatalos” főszereplők hatását a forradalomra. Hiszen ezeket sokszor csak az események sodra vitte magával. — Csonka Emil könyvének nagy érdeme az is, hogy helyes fénybe állította Mindszenty bíboros szerepét az '56-os Magyar Forradalomban. Mert Mindszenty nem mellékalak, hanem fogságában is állandó szimbóluma és éltető lelke maradt a nemzeti ellenállásnak. Ha öntudatlanul is, '56 névtelen hőseit ez a lelkület inspirálta. — Nagy értéke a könyvnek végül az, hogy valóban az '56-os forradalom kézikönyve, amelyben az események pontos kronológiai sorrendben vannak leírva.

A könyv német nyelvű kiadásának ma külön aktualitást ad az a tény, hogy 56 tanulságait német nyelven közli a külföld szélesebb nyilvánosságával.

A német nyelvű kiadás: Emilio Vasari, „Die Ungarische Revolution 1956”. — Seewald-Verlag, Stuttgart 1981. 416 oldal.

H. F.

HITTANKÖNYVEK KATOLIKUS CSALÁDOK RÉSZÉRE

1. A Kastl-i Magyar Gimnázium „**Hittankönyvünk**” bibliai történeteket és hittant tanítását (katekizmus) tartalmazza. 1976-ban jelent meg Dr. Iván László összeállításában. 282 old. Elsősorban a Kastl-i gimnázium számára íródott, de alkalmas könyve a családnak a gyermekek otthoni hitoktatására is. Cím: Ung. Gynasium, Kastl, 8455 Kastl bei Amberg.
2. A kisvodások könyve: „**Kis könyvem Jézusról**” (színes képekkel).
3. „**Misekönyvem**” kis elemisták számára, színes-képes.
4. „**Fiatalok Bibliája**”, színes-képes (az ún. „holland” biblia). Ez a legalkalmasabb könyv családok részére. Sajnos, elfogyott, az új kiadás félév múlva jön.
5. „**A legszebb történet**”. Az Újszövetség története képekben és írásban. 191 old.
6. „**Kettesben?**” Fiatalokhoz, akik már komolyan gondolhatnak házasságra.

Az öt utóbbi könyv Bécsben az **Opus Mystici Corporis** magyar kiadónál jelent meg. Címe: A-1042 Wien, Pf. 17. — A könyveket a helyi magyar lelkészknél vagy egyenesen a kiadónál lehet kedvezményesen kérni.

emlékét idézte fel: elsőbálozók, nyitósárdás, keringő, gyönyörű szép estélyiruhák. — A hatalmas terem megtelt: sok-sok kellemes órát tölthettünk együtt, fiatalok és idősök egyaránt!

Papp Gyula sajtóírónk

H I R E K

Kastl február 15-én nevezetes vendég látogatta meg, Gróf Stauffenberg, a Bonn-i parlament tagja, aki fia annak a gróf Stauffenbergnek, akit 1944-ben a Hitler ellen elkövetett merénylet után halálra ítélték. — A gimnázium magasabb-csztályu növendékeinek nagyon értékes előadást tartott, amit éjfélig tartó „parázs” vita követett. Előtte gyönyörködött az iskola táncsoprtjának szép bemutatójában. Másnap meglátogatta az internátusokat, majd ellátogatott az iskolába is tanórákra.

Búcsúzáskor azt mondta a tanároknak és a diákoknak: „Azzal távozom, hogy ezt az iskolát nem felejttem el.” Imámba is belefoglalom azért, hogy a Jóisten adja vissza az egész magyar népnek a szabadságot és ifjúsága olyan szellemben nevelődjék, mint Kastlban.”

*

Dr. Iván László, Kastl-i hittanártól 1979-ben megjelent egy 564-oldalas komoly katolikus világnézeti könyv: „**Vallás, Világnézet, Élel**” címmel. A könyv azokhoz szól, akik magasabb szinten akarják öntudatosítani magukban keresztény világnézetüket és életükben valamint szeretteik életében azt megvalósítani. — A könyvet az „**Ostpriesterhilfe**” jóvoltából Szerkesztőségünkben, a magyar lelkészknél valamint a Kastl-i gimnázium igazgatóságánál lehet megkapni a portó-költségek megtérítésével.

*

Dr. Dr. László István, burgenlandi megyepüspök, ez év február 13-14-én meglátogatta Innsbruckban a tiroli magyar katolikusokat, mint az ausztriai magyarok apostoli látogatója. A vasárnapi főpapi misén a magyar egyházközségek öntő jelentőségét hangsúlyozta a nemzeti érzés és öntudat megtartásában. Szentmise után a róm. kat. egyházközség ünnepi ebédet adott a főpásztor tiszteletére. — Ezt követően Tóth Béla magyar lelkész, tanügyi főtanácsos, beszámolt a múlt októberi római „Szent Erzsébet zárandoklatról”.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: — A lelkész, Dr. Kerny Géza, jelenti, hogy Franz Zauner püspök, a magyarok nagy barátja és segítője, helyére a Linz-i püspökség **Maximilian Aichern** személyében új püspököt kapott. Január 17-én délután a Linz-i dómban 10.000 hívő tapsal fogadta először az osztrák köztársasági elnököt, aztán a szentelésre érkező új püspököt. A magyarok is szívesen vettek részt a szentelésen, és biztosak abban, hogy a Szentatya küldött, azt a mi számunkra is küldte!

BELGIUM

Brüsszel: — A brüsszeli lelkész január 31-én a N. D. de la Chapelle-templomban ünnepelte francia paptestvéreivel pappaszentelése 30. évfordulóját.

Brüsszel: Halálozás: Pető Mária (74) dec. 10-én Eine-Oudenaardban elhunyt. — **Mile. Maria Johanna Goossens** (82) jan. 30-án Langdorp-ban meghalt (P. Kutas L. féltettvérét gyászolja benne). — **Kopka Erzsébet** (83) febr. 5-én elhunyt, febr. 9-én temették. Sirjába általa szerzett magyar földet tettek. — Nyugodjanak az Úr békéjében!

Liège: Koch, magyar misszionárius atya, írja Formozából: „Négy 70- és 80-éves feletti páterünket most harmadszor vitték be munkatáborba Nagykinában, mert a pápa iránti hűségükből nem csinalták titkot. — Hősök! Mi pedig védjük nyárspolgári kényelmünket.

Liège: Házasság: Engler Róbert és Világoskő Vera Genkben, — **Jamblin Charles és Xhibitte Klára** Liègeben házasságot kötöttek. — Gratulálunk!

Elhunytak az Úrban: Kitka Mihály, 63 éves. — **Liège: Kis Sándor,** 57 éves, Dom Martin; — **Füzessériné sz. Kocsár Erzsébet,** 73 éves. — **Liège: Vargáné sz. Brocska Jolán,** 78 éves. — St. Nicolas, Liège. — Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

Halálozás: Velicsek Gusztávné, szül. Pulay Amália életének 84. évében Freiburgban elhunyt. Régóta várta és vágyott a halál után, mintha az nem jönne magától is. S amikor eljött, mégis váratlanul jött, főleg szerettei számára. Találjon békét és új hazát az Úrban.

Stuttgart: Keresztelés: 1981. nov. 8-án Ludwigsburgban a szentmise keretében Raffai József és Márta szül. Gere-Kovács gyermeke, **Mónika,** a kerszttség szentségében Isten gyermekévé lett.

Stuttgart: Házasság: Kengyel Károly, Heilbronn, és **Megyeri Hajnalka** 1981. okt. 24-én házasságot kötöttek a Legméltóságosabb Oltárszentségről elnevezett templomban, amelyben a vőlegény szülei 32 év előtt esküdtek. — A jó Isten áldását kérjük frigyükre!

Közi Horváth József: RAFINÁLT VALLASULDOZÉS MAGYARORSZÁGON

A brosúra tartalmazza a szerzőnek a II. világháború utáni Magyar Egyház helyzetéről szóló legjobb előadásait és cikkeit.

Kapható az Életünk szerkesztőségénél.
Ára: 5.- DM

Magyar-német hiteles fordításokat gyorsan és lelkiismeretesen elvégez — színvonalas magyarországi társasutazásokat — **STUDIEN-REISEN** — szervez

Kérjen prospektust!

WILHELM DIVY,
Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1.
Telefon: 07541 / 71391

„Kettős honfoglalás”

címűmel

1982. március 19-én 19.30 órai kezdettel

LÁSZLÓ GYULA

régészprofesszor előadást tart a müncheni Künstlerhaus-ban (Lenbach-Platz), melyre mindenkit szeretettel meghív a

MUSICA HUNGARICA

és a SZÉCHENYI KÖR

Az előadással egyidejűleg könyvkiállítás!

Halálozás: Tárkányi Tiborné szül. Róder Mária 1981. december 5-én visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Mária jó szívét ismerték barátai; családját önfeláldozóan szerette. Gyászolják: férje, fiai, rokonai és az eislingeni magyar kolónia. Nyugodjék békében!

A Stuttgart-i magyar nyáj pásztora elindult új otthon (akol!) keresni juhainak. — A Marienheim-ot annyi év után kicsit kölcsönösen megunták.

A „Főpásztor”, Fejős Ottó, ahhoz az egyetlen német plébánostársához fordult segítségért, aki egyedül adta vissza látogatását a Magyar Misszióban, Arnold Péterhez, a Sancta Maria másodplébánosához. Az ő és egyházközségi tanácsa első reakciója ez volt: „Örülünk, hogy hozzájuk jönnek a külföldiek!”

Rendelkezésünkre bocsátják a templomot, orgonát, a nagytermet, a konyhát teljes berendezésével és, ha szükség van, egy emelettel följebb még egy másik nagy szobát megbeszélésekre. Mindent Sankt Paul im Lehen-ben.

A Stuttgart-i magyarok február 21-i első szentmiséjükben az új helyen köszönték meg az Égi Pásztornak, hogy ilyen jó szállást és szállásadót találtak a Marienheim után.

*

A Stuttgart-i katolikus magyarok pro-

Szegényebbek lettünk

— Így búcsúzik **Takács Józseftől,** az adácsi plébánostól, a Hittudományi Akadémia volt tanáráról, egyik tisztelője, Nagy Lajos, az „Új Ember” február 7-i számában.

Havas téli napon, január 26-án temették Adácson. — Kádár László, egri érsek, főpásztorja temette; kivüle még öt püspök és több mint 250 pap vette körül az elhunyt ravatalát.

TAKÁCS JÓZSEF, életútja a két világháború között és után nagyon érdekes és jellemző magyar papi életét. — Szuhogyról indult el; 1911-ben született szegény, sokgyermekes családból. Édsapját már kisgyermek korában elvesztette, de jóságos lelkű édesanyja szeretete nevelte, irányította. — Miskolcon kosztos diák, majd egri kispap. A ragyogó képességű falusi fiút főpásztor a Germanicum Hungaricumba küldi Rómába. Híre eljutott a kiváló jogáispapáig, XI. Pius-ig. Otthoni állomáshelyei: ózdi rövid káplánság után egri teológiai tanár, később spirituális a szemináriumban. Hét évig buzgó lelkipásztor. 1950-ben a Központi Hittudományi Akadémia professzora. 1956-ban el kellett hagynia a katedrját és egyszerű falusi plébánosként folytatni lelkipásztori munkáját. Száz és száz helyen tartott lelkigyakorlatot, rekollekciót világiaknak, papoknak és ministránsoknak. Ilyenkor „a meggyőződés lángja csapott ki elméledéseiből és beszédeiből”. — „Kemény héjban érnek a lány magok”, — őrá is áll Németh László gondolata. — Szenvedélyesen szerette egyházát, ez tette féltőn aggódóvá és kritikussá a hibákkal szemben. Nagy tudása, nyelvismerete megnyitotta előtte több híres külföldi egyetem katedrját, de mert nagyon szerette népét és hazáját, inkább katekizmust tanított évtizedeken át falun.

Végrendeletében ez áll: „Isten nagy ajándékának tekintem életem és benne papi hivatásom.” — Mi, idekinti magyarok is érezzük, hogy szegényebbek lettünk.

*

Kismartonból (Eisenstadt) kaptuk a hírt, hogy **Fennesz Imre,** Rust városplébánosa, február 10-én váratlanul elhunyt. — Az utóbbi években súlyos érszűkületben szenvedett lábaiban. Gondos gyógykezelés, ápolás és kímélés által sikerült átmeneti javulást elérni. Még múlt év nyarán ő maga mondta el örömmel, hogy szigorú diétával, masszázssal, gyógyfürdőkkel teljesen rendbejött. Annál inkább meglepett a hír, hogy egy hive látogatásakor rosszul lett. Orvos már nem segíthetett. Még feladták neki a betegek szentkenetjét, aztán csendesen elszenderült. Élete 71-ik, papsága 46-ik évé-

testáns testvéreikkel együtt március 14-én a Stuttgart-i Luther-Gemeinde templomában tartják közös ökumenikus istentiszteletüket. A március 15-i ünnepély, amelynek központjában Kossuth Lajos élete és munkája áll, utána a Luther-Gemeinde gyülekezeti termében lesz.

OLASZORSZÁG

Keresztelés: Giarra (Catania): Monsone Angelo és Gebauer Zsuzsanna második gyermekét, **Giuseppét,** m. é. nov. 21-én keresztelték. — **Udine:** Ing. Garzitto Valerio és Kiss Katalin első gyermekét, **Francescát,** m. é. dec. 26-án keresztelték. — **Róma:** Molnár József és Tóth Mária kisleányát, **Agótát,** jan. 9-én keresztelte P. Salamon László, a menekülttáborok lelkésze, a Szent István Zarándokház kápolnájában. — A jó Isten áldása legyen a gyermekeken és szüleiken!

Halálozás: Jan. 14-én temették a 82-éves korában elhunyt **özv. Fóthy Ernőné szül. Boros Klárát,** aki a magyar misék leghűségesebb résztvevői közé tartozott. — Adj neki, Uram, örök nyugodalmat!

*

P. Kovách Angelus, olaszországi magyar lelkész, új szobát kapott a római lakásán kívül, a Szent Péter tértől pár méterre lévő magyar irodában: Via della Conciliazione 44. Tel.: 656.13.68. — Délutánonként általában itt tartózkodik.

SVÁJC

Lausanne: Halálozás: Petrovics István, 1981. dec. 17-én 55-éves korában Lausanneban meghalt. — Nyugodjék az Úr békéjében!

az új rezsimmel, ezért 1948-ban a letartóztatás elől neki is Ausztriába kellett menekülnie, mint előtte „megyésé”-nek, Zágón József prelátusnak.

Fennesz Imre egyenesen Zágonhoz ment, aki Mutters-ben, Innsbruck mellett, a Hotel Altenburgban rendezett be menekült magyar diákok számára magániskolát. Itt tanított és talált otthon Fennesz Imre is.

De a szíve csak húzta vissza szülőföldjére, Burgenlandba. Először a Kismarton (Eisenstadt) melletti Loretto búcsújáráhely lelkipásztora lett. Azt nagyon ügyesen és rövid idő alatt szépen reorganizáltatta. Aztán Rust város plébánosa lett. — Egyházi érdemei elismerése volt konzisztoriális tanácsossá való kinevezése, világi megbecsülésére pedig jellemző, hogy Rust városa, ahol a tekintélyesebb polgárok nagyobb része protestáns, a katolikus plébánost díszpolgárává választotta. — Nem is tudott Fennesz Imrénél senki jobb reklámot csinálni Rust városának és borai zamatjának. — Requiescat in pace!

† BERCZELY A. KÁROLY

1904—1982

Ezt a halkszavú, Dsida Jenőre emlékeztető katolikus költőt is eltemették január 18-án a Farkasréti temetőben.

Életútja tragikus volt. Még gyermek volt, amikor édesapja öngyilkos lett. 1945 zord napjaiban magaásta sírba temette el kisfiát. 1953-ban édesanyját síratta. Egész életében keresztet hordozott, de a költészete mégis menyugvás. Kisfiát az alábbi szép verssel búcsúztatta el:

F E J F A

<i>Volt egy fiam, gyönyörű! Szeme oly zöld, Mint a fű,</i>	<i>s nevetése, tudom én, nyári csoda, verőfény.</i>
<i>Lába mint a tücsöke — S így ugrált az ég felé.</i>	<i>Hívogat, de nem megyek, dolgom van még, emberek!</i>
<i>El is érte oly hamar, sírása most zivatar,</i>	<i>Hordom még a keresztet — S tücsöklábat növesztek.</i>

Bécsi magyar könyvesbolt

LIBRO-DISCO Tel. 0222/527315

A-1010 WIEN, DOMGASSE 8

KÖNYVAJÁNLATUNK:

	ÖS
Dr. Bálint, Gy.: Gyümölcsöskert. (A kertbarátok ABC-je, 409 oldal, sok ábrával és fotóval.)	132.—
Halász, Z.: Könyv a magyar borról. (Diszes kiadású album, számos fekete-fehér és színes képpel.)	310.—
Máté, Á.-Romváry V.: Fűszer és gyógynövények a kiskertben és a házuk táján	62.—
Dr. Semos, A.-Dr. Koródi, L.-Dr. Turó, I.: Zöldségajtás. (Szakemberek és hobbykertészek részére.)	186.—
Hajkova, M.: Édeskönyv. (Édességreceptek.)	136.—
Pelle J.-né.: Minerva nagy szakácskönyv	190.—
Schiller, L.-Schiller Gy.: Mindenki szakácskönyve	176.—
Venezs, J.-Turós, E.: A szakácmesterség kézikönyve	218.—

KAZETTÁINKBÓL:

CH-615. ANYÁM SZIVE. (Édesanyám is volt nékem, Vékonydeszka kerítés, Váci kapitány, Amerre én járok, stb. Énekel: Kalmár Pál)	130.—
CH-617. ÉDES HAZÁNK. (Ez a föld a miénk, Szegény székely nép, Átmegek a Királyhágón, Székely Himnusz, stb.)	130.—
CH-618. CSAK EGY NAP A VILÁG. (Kivül a kaszányán, Valahol Oroszországban, Jóska lelkem, Váradiné, stb. Énekel: Kalmár Pál, Kelemen Pirooska, Sebő Miklós)	130.—
CH-620. RÓZSALEVÉL. (Május van, Kék tó, tiszta tó, Ó Bajadérom, Én a pásztorok királya, stb. Énekel: Sárdy János)	130.—
CH-622. HORVÁTH JENŐ 18 LEGNAGYOBB SLÁGERSZÁMA. (Gyere ülj kedves mellém, Te vagy a fény, Járom az utam, Elfeledlek szép lassan téged, stb. Énekel: Korda György. Zárny Márta, Vámosi János, Szécsi Pál.)	130.—

Szállításokat a világ minden tájára vállalunk.

Kérje legújabb díjtalán katalógusunkat.
Üzletünk minden nap 10—18 óráig nyitva tart.

Felhívás

A Magyar Szentkorona-emlékmű Előkészítő Bizottsága 1981 november 25-én megalakult Münchenben magyar intézmények és szervezetek részvételével.

Célja, hogy Mattseeban, Salzburg mellett, ahol a magyar Szentkorona 1945 április 24-től július 26-ig el volt ásva, méltó emlékművet állíttson. A gránit-emlékmű felavatására 1982 koraőszén kerül sor. A szükséges anyagok előteremtésére az európai és tengerentúli magyarság legszélesebb rétegeinek a bevonásával gyűjtés indult meg.

Az emlékművel kapcsolatos munkálatokról és a gyűjtésről időről-időre a sajátban tájékoztattunk.

Adományokat, megajánlásokat a következő bankszámlára: MEB Szentkorona Emlékmű, Bay. Vereinsbank München Nr. 145625 kérjük.

A Magyar Szentkorona-emlékmű Előkészítőbizottság nevében:

Dr. Harangozó Ferenc

a Mindszenty-Alapítvány tanácsosa

Dr. Fáy Gedeon

a Ny. Európai magy. ref. Lelkigondozó-Szolgálat elnöke

Dr. Stankovich Victor

az Eur. Szab. Magyar Kongresszus elnöke

v. Katona Sándor

a Németországi Magy. Szervezetek Központi Szöv. elnöke

v. Radnóczy Antal

a Vitézi Rend h. főkapitánya,

a Ludovikás Egyes. elnöke

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG EURÓPAI KERÜLETE

hagyományos húsvéti REGÖS TÁBORÁT 1982. április 3–12-ig tartja Burgenlandban Felsőőrött (Oberwart).

Erre a vidékre, élményekben gazdag húsvéti táborra szeretettel hívjuk az európai kerület csapatait, és a szórványban élő cserkészeket.

Jelentkezési határidő: 1982. március 20. Az érdeklődőknek örömmel küld részletes ismertetőt az európai kerület parancsnoksága. — D-8 München 81. Oberföhringerstr. 40. — Ungarischer Pfadfinderbund. Tel.: (089) 98 26 37-38.

Táborparancsnokság

NAGY MAGYAR TALÁLKOZÓ A MUSICA HUNGARICA

KÖLNI KÖNYV ÉS HANGLEMEZ KIÁLLÍTÁSÁN

1982. március 27–28-án szombaton és vasárnap a

„MINDSZENTY MAGYAR HÁZBAN“
Thieboldsgasse 96

Mindenkit szeretettel meghív

Katkó Sándor és neje

Rümannstr. 4. 8 München 40.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben. valamint peres ügyekben segít. — Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. Tel.: (021 01) 54 13 17.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállalkozásokat magyarról németre és németről magyarra. — Postfach 182, D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

● HAZAI HENTESÁRÚ ●

	DM
1 kg Grillkolbász vakuum	16.—
1 kg Kolbász	16.—
1 kg Kolbász friss füstölt	14.80
1 kg Véreshurka rizsával	12.—
1 kg Májashurka rizsával	12.—
1 kg Disznósajt	14.80
1 kg Tokaszalonna	10.80
1 kg Vastag szalonna	14.—
1 kg Tepertő	16.—
1 kg Csülök	12.—
1 kg Borda	12.—
1 kg Sonka	24.—

A szállítás utánvételes. 5 kg felüli rendelésnél portómentes, csak csomagolási és gyorscsomagdíjat számítunk.

Michael Taubel, Metzgermeister

Peter-Rosegger-Str. 3.

6710 Frankenthal/Pf.

Telefon: 06233 / 62693

H I R D E T É S E K

A '82-től megváltozott új „Gépjárművezetői vizsga kérdései“ magyar nyelven, DM 45.— áron kapható: **Dr. L. Deák**, 8000 München 70, Johann Clanze Str. 43.

Ausztriában élő, osztrák állampolgársággal rendelkező (44/ 170) egészséges, komoly gondolkodású szakmunkás keresi korbán hozzáillő, otthonát, családját szerető hölgy ismeretségi házasság céljából. — Válaszokat „Kölcsönös megértés“ jellegre a Szerkesztőségbe kér.

Svájcban rendezett körülmények (állás, kedves kis lakás stb.) közt élő független 49-éves — fiatalabbnak mondott — házias, derűs kedélyű özvegyasszony megismerkedne komoly gondolkodású férfival (esetleg házassággal). Válaszokat „Hűség“ jellegre a Szerkesztőségbe kér.

Jól és olcsón nyaralhat! Balaton mellett Siófokon, június 15-től! Érdeklődni: **Pelsőczy László**, 5 Köln 91, Gernsheimerstr. 12. - Tel.: 89-31-16.

Nyaraljon pünkösdkor (vagy később) Balatonszárszón! — Villa teakonyhával, hat-személyes, autóparkirozóval, kiadó. - Tel.: 0761 / 494 111 (18 órától).

MAGYAR LELKIGYAKORLAT

Fribourg-ban (Svájc), a Bertigny lelki gyakorlatos háznál: 1982. március 19-én péntek estétől március 21. vasárnap ebéd utánig. A lelki gyakorlatot P. Bácsváry Róbert SJ tartja.

Részvételi díj teljes ellátással személyenként Fr. 90.—, házaspároknak 2 személyre Fr. 160.—. Jelentkezés március 10-ig:

Huba Judit - Neptunstr. 10. - 8032 Zürich
Telefon: 01 / 251 55 54, este 8 után

Kedvezményes áron kapható!

AZ IRODALOM VILÁGA

A könyv az irodalomelmélet alapkérdéseit tárgyalja, bő szemelvényeket nyújtva a világirodalom remekíróinak műveiből. Pl. csak a költői műfajokat ismertető fejezeteket 100-nál jóval több gyönyörű vers illusztrálja.

Tanároknak, felsős diákoknak és az irodalom iránt érdeklődőknek melegen ajánljuk.

A több mint 300 oldalas szépkiállítású, egészvászonkötésű könyv ára csak 15.— DM, tengerentúltra 10.— \$ + postaköltség.

Rendelje meg az „Életünk“ címén!

KÉRJUK OLVASÓINKAT, HOGY ELŐFIZETÉSÜKET RENDEZZÉK!

„TÉNY“ Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2
Telefon (089) 19-63-93 DM

Alföldi Olaszrizling	5.10
Alföldi Kékfrankos	5.10
Abasári Rizling	6.15
Debrői Hárslevelű	6.15
Badacsonyi Kéknyelű	6.50
Badacsonyi Szürkebarát	6.60
Soproni Kékfrankos	6.40
Villányi Burgundi	6.60
Hajó Cabernet	6.50
Boglári Olasz Rizling	5.95
Boglári Kékfrankos	5.95
Boglári Cabernet — rosé	5.95
Tokaji Aszú 4 puttonyos	13.50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	11.50
Vilmos körtepálinka	23.50
Császárkörte	18.50
Kecskeméti barackpálinka	25.—
Hasas barackpálinka	23.—
Cseresznye pálinka	23.—
Szilva pálinka	21.—
Kosher szilvapálinka	29.—
Hubertus	18.50
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	26.—
Beverage Bitters (Unic.)	14.50
Pick szalámi kg.	24.—
Csabai kg.	21.50
Gyulai kg.	20.—
Süli Debreceni kg.	15.—
Süli kolbász kg.	16.—
Kalocsai tarhonya 1/2 kg.	3.10
Nagykoktatésza 1/2 kg.	3.40
Lebbencs 1/2 kg.	3.40
Kiskocka, cérnemetélt 100 gr.	—80
Paprika káposztával 700 gr.	4.40
Bogyszlói paprika (erős) 700 gr.	4.10
Hegyes paprika csipős 700 gr.	4.40
Hegyes paprika kevésbé csipős	4.40
Házi kolbász kg.	18.50
Disznósajt kg.	12.50
Véres-májás hurka a téli időszakban	12.50

Üvegárut is szállítunk!

Svájcban élő magyar mérnök özvegye, (saját ingatlanl, rendezett anyagiakkal, kedves, házias, de nagyon magányos), keresi hozzáillő komoly gondolkodású magyar férfi ismeretségi 65-éves korig (házasság is lehetséges). Válaszokat „Második tavasz“ jellegre a Szerkesztőségbe kér.

Háztartási alkalmazzottat keres — lehetőleg egész napra bejárót — magyar házaspár másfél éves kisgyermekkel. — Végh, 7141 Schwieberdingen, Alemanenstr. 2. — Tel.: 071 50 31506.

Szóke, csinos, melegsziu elvált asszony egy kisiannyal, terjezmenne muveit, kulturait, europaban elo termez. — Válaszokat: „Krisztina“ jellegre a Szerkesztőségbe, vagy márc. 20-25 között München (089) 308 42 08 kér.

A BASELI MAGYAR BOLT DUFOUR STR. 7

a Húsvéti ünnekekre is kínálja készítményeit:

Hímes tojást, beigli, pozsonyi-kililit, rétest, tortákat. — Ötféle szalámit, nyolcféle kolbászt, négyféle hurkát, hatféle szalonnát, tizenkétféle konzervet, bort, tehéntúrót, mákot, diót, réteslapokat. — Mélyhűtött csirkét, kacsát, libát és máját zsírját, stb.

Csomagküldés csak Svájc területére.

Keresse fel boltunkat!

Telefon: 061/23-03-78

MÁRKÁS MAGYAR FESTMÉNYEK
Viski — Kárpáthy — Neogrady — Berkes stb.

SIPOS ANTIQUITÄTEN

D. 8000 München 2. Amalienstr. 21

KÉRDEZZEN — FELELEK

Azonnali hatállyal küldhet a nagy Quelle Katalógusból ajándékot Magyarországra vagy Erdélybe. A vámmentes járó adminisztrációt, valamint a pontos leszállítást a „QUELLE INTERNATIONAL UNGARN SERVICE“ garantálja. Felvilágosítást minden időben ad:
TH. PAPA Vertreterin der QUELLE INTERNATIONAL 7032 Sindelfingen, Maichinger Str. 16. Tel.: 07031 — 801568.

M. SZERDAY METROPOLITAN VERLAG

Könyv — hanglemez — ajánlata

	Sfr.
Krúdy Gyula: Pókhálós palackok	17.—
Krúdy Gy.: Régi szélkakasok között	13.—
Csokonai: Minden munkája I. II.	33.—
Dömötör: A magyar nép hiedelmvilága	24.—
R. Merle: Védett férfiak	15.—
Lengyel D.: Magyar mondák — a török világból és a kuruc korból	14.—
Th. Mann: József és testvérei I. II.	37.—
Passuth L.: Sárkányfog	32.—
Passuth L.: Meduzafej	27.—
Passuth L.: Esőisten siratja Mexikót	20.—
Gonda-Niederhauser: A Habsburgok	21.—
Verne: Sándor Mátyás	14.—

és minden más Verne könyv raktaron.
Szótárak, nyelvkönyvek, lexikonok különféle áron.

MAGDA SZERDAY Teichweg 16

CH-4142 Münchenstein/Schweiz
Telefon: (061) 46-59-02

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Napi jegyzetek
480 old. vászon köt. DM 32.— \$ 15.—
Kardinal Mindszenty: Erinnerungen
4. kiad. vász. köt. DM 40.— \$ 22.—
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. DM 6.— \$ 4.—
Az Irodalom Világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 old. vászon köt. DM 15.— \$ 10.—
Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 46 képpel, ebből 32 színes. DM 12.— \$ 6.—
Légiszállításnál + portóköltség.

Megrendelhetők: az „Életünk“ kiadóhivatalánál,
Oberföhringerstr. 40,
D-8000 München 81, W. Germany.

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40
Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főelkésztség.

Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

*
Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 15.— pro Jahr und Exemplar; nach Übersee DM 25.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!

Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.

Tengeren túlra légitávoval 25.— DM. Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postcheckkonio: Nr. 606 50-803, Kath.

Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto:
München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge
„Életünk“

Druck: Danubia-Druckerei,
Ferchenbachstr. 88. - 8 München 50.

NEMZETÖR KÖNYVEK

	DM
Gombos Gyula: Igazmondók	20.—
Szolcsenyicin: Gulag szigetecsoport I.	30.—
Szolcsenyicin: Gulag szigetecsoport II.	30.—
582 old. Oroszból fordította Szenté I.	30.—
Fehérvári István: Börtönvilág Magyarországon, füzve	21.—
Közi Horváth József: Magyarország és kereszténység 56-ban	6.—
Rozanich István: A másik partról (versek) füzve	12.—
Tollas Tibor: Évgyűrűk (versek) vászonkötésben	15.—
Tollas Tibor verses magnokazettája	15.—
Dálnoki Veress: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászon 90.—	90.—
Megrendelhető a könyv árának beküldésével: Nemzetör, 8 München 50. Ferchenbachstr. 88. címen.	

Hágában „PUSZTAPAPRIKA“ névvel magyar kisvendéglő nyílt Gandenberg Plein 11. alatt. Házias koszt! Pusztahangulatú különterem. Előmegrendelés 40 főig bármikor. Nyitva: hétköznap 12-2 óráig, vasárnap délután 4 — 12-ig. — Március utolsó hetében Magyar Napok! **Marika Essenberg — 2596 JN Hága** Gandenberg Plein 11. Tel.: 070 063 8025

MÉG KAPHATÓ

Juhász László MAGYAROK AZ ÚJVILÁGBAN

című új könyve, amely az első világháború ősüinktől a századfordulú kivándorlási hullámig követi az amerikai magyar nyomokat.

Ára: 15.— DM, 100.— öSch, 7.— \$.
Megrendelhető: **Dr. Juhász, Bülowstr. 10/1**
D-8000 München 80

A szerző két korábbi könyve:
„Bécs magyar emlékei“ és „Burgenland“
E L F O G Y O T T

MAGYAR HENTES — VIKTOR PAL

Leichenstrasse 29. D-7063 Welzheim

Telefon: 07182 / 67 36

	DM
1 kg. Kolbász, füstölt	16.—
1 kg. Kolbász, friss, sütni és grilleznivaló	15.—
1 kg. Debreceni	16.—
1 kg. Disznósajt, csipős	10.—
1 kg. Disznósajt, gyomorban, füstölt	12.—
1 kg. Balkán füstölt májas	12.—
1 kg. Balkán füstölt véres	10.—
1 kg. Hurka, sütnivaló, rizsával, vérral vagy vér nélkül	10.—
1 kg. Fokhagymás sonkaszalámi	16.—
1 kg. Paprikás Pusztaszalámi	16.—
1 kg. Lengyelsonkaszalámi (90 % soványhús)	20.—
1 kg. Főtt-tokapaprikás szalonna	12.—
1 kg. Angolszalonna	20.—
1 kg. Hasaalja szalonna, magyarosan	12.—
1 kg. Hátsó sonka, füstölt, „	20.—
1 kg. Fehér sós-szalonna (vastag)	10.—
1 kg. Paprikás Lengyel Kolbász	12.—
1 kg. Orig. Pick- vagy Herz-szalámi	26.—
1 kg. Orig. Szegedi Paprikás-szalámi	26.—

Minden árut légmentes csomagolásban utánvétellel szállítok.